

1,22

СТРОКИ
ДОКУМЕНТОВ
1932-1933

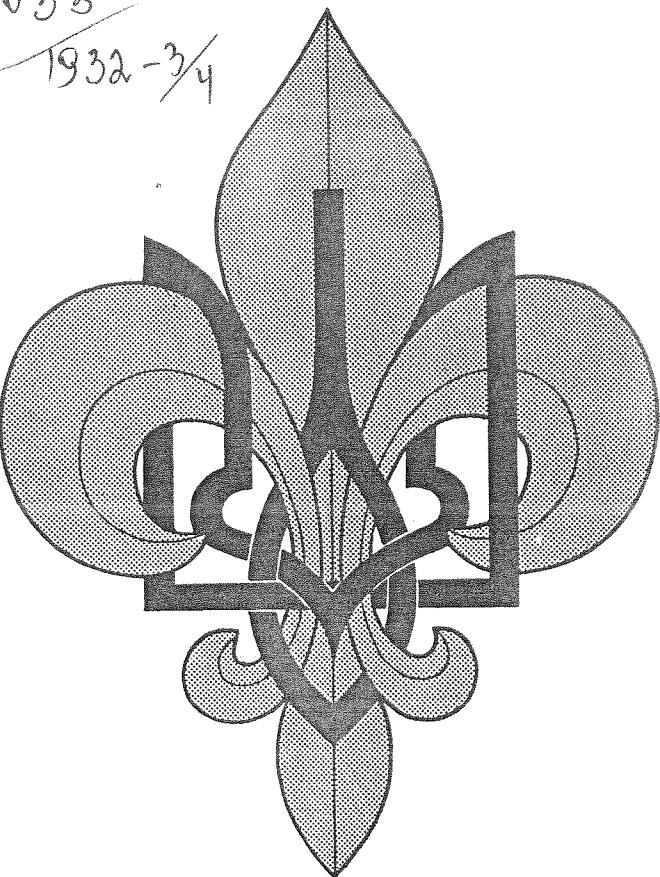
4925

ЖУРНал УКРАЇНСЬКОГО
ДІСТАНЦІ

IV

ДС-14033

1932-3/4

ЖУРНал УКРАЇНСЬКОГО
ДІСТАНЦІ

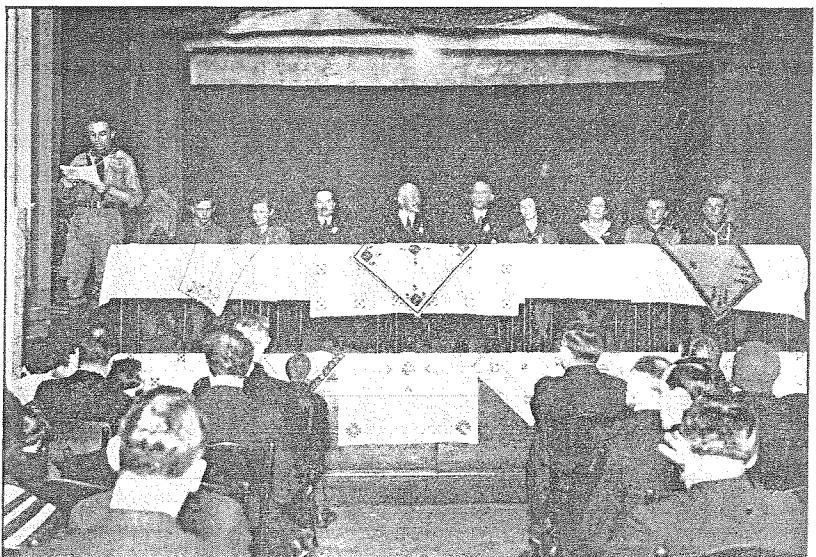
МОЛОДЕ ЖИТЯ

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ
MOLODE ŽYTTJA – YOUNG LIFE
THE OFFICIAL ORGAN OF UKRAINIAN SCOUT MOVEMENT

Ч. 3-4 (79-80)

ПРАГА, ЛИСТОПАД 1932.

РІК XII.

ПРЕЗІДІЯ СВЯТА. Світло Л. Янушевич.

Свято 20тиліття Українського Пласти.

Відбулося воно в Празі 13, 14, 15, 32. Організувала це свято Команда СУНЕ своїми силами з допомогою гуртків «Пласт-приятелі» у Празі та в Раковицях. Широко підготовлене, воно викликало загальне зацікавлення укр. громадянства, обєднало укр. пластову молодь з усіх земель і притягло також значну увагу й чужинців. Понад залія присутніх. Нідненний, урочистий настрій. Радісний рух молоді. Всі почували себе, дійсно, як на святі. Гарнабагата виставка «Укр. Пласт дома і на чужині» виступила очі всіх, хто тільки переступив поріг залі. При вході одна пластунка принесла кожному спеціально виданий ювілейний пластовий значок.

Серед присутніх були заступники різних укр. організацій а також гости чехи. Пані др. А. Г. Масарикова, дякуючи за запрошення на свято, повідомила, що жаліє, що не може бути, бо в цей день не буде в Празі. За Союз Скавтів Чехословаччини була начальниця дівочої організації проф. Емілія Мільчікова та округовий звітодавець др. Герлес. За Лігу католицьких скавтів Чехословаччини звітодавець Головової Пластової Ради О. Дунек.

На початку залунав з естради пластовий гімн, всі слухали його веташій. Вітаючи присутніх, бр. Командант м. і. казав: «Скавтська ідея росте з глибини

дуні молоді. Душа молодої доростаючої людини прагне самостійності, прагне лицарських вчинків, що про них їй говорять золоті сторінки рідної історії й історії світової... Український Пласт пройшов тяжкі дні недавніх історичних подій я бадьорство творчої стихії та зберігає цю бадьорість напіть на чужині)... і вкінці, звертаючись до пластунів: «Цей святочний день є днем Вашої перемоги над ворогами нашої єдності. Наш Скоб полетить сьогодні туди, куди лянуть Ваші думки — де були наші табори, де були наші прогулки і стрічі; полетить до хат, де сьогодні лянуть думкою н. ще свято наші брати й сестри. Вони побачать, вони пізнають нашого послання і скажуть нам «СКОБ».

**З РЖЕВНИЦЬ
ДО ПРАГИ НА СВЯТО
20-ЛІТТЯ. Світлив проф.
В. Січинський.**

Ст. Пл. Розв. В. Яцишин-Нитка прочитав свій гарний з великою любовлю написаний реферат «20 літ Укр. Пласти». Всі слухали його з великом зацікавленням. Після того бр. Командант поменув уже померших діячів Укр. Пласти. На залі почусвся спів «Чуеш, брате май» — усі встали. Короткий зміст реферату В. Яцишина поданий був і в чеському перекладі — з уваги на значне число присутніх на залі гостей чехів.

З великою увагою вислухали присутній другий реферат: «Пласт, як виховна система», секретаря «Пласт-прияття» в Празі п. Зленка.

Як дієсний наш друг виступив на святі містостароста Союзу Чеських Пластунів дівіз. генерал В. Клещанда (старостою є міністр закордонних справ Др. Е. Бенеш). При його появі на залі присутні зробили йому бурхливу овацию. Його сердечна промова перетворилася в маніфестацію чесько-українського братерства. Генерал В. Клещанда, сам заслужений чеський легіонер, говорив про той час, коли чехи-легіонери були на Україні, згадав про те добре відношення і велику прихильність, з якими їх зустріли у нас, і скінчив свою промову слівами: «Бажаю Вам, щоб ви були на нашій землі так само щасливі, як ми були на Вашій!» Вся зала вкрила його промову довгими ряснimi оплесками. Цей гарний виступ генерала Клещанда на нашому святі надовго лишиється радісною згадкою у пластунів, і в усього громадянства зустріє він глибоке признання. Бр. Командант відповів на його промову чеським мовою, що не випадково свято Укр. Пласти відбувається на братній землі Чехословаччині, землі Коменського, Гуса й Масарика, та висловив надію, що скоро їй на Україні «Правда переможе». Далі промовляла, як делегата Союзу Чеських Пластунів, начальниця дівочого скавтингу в Чехословаччині, проф. Емілія Мілчіцова. Вона говорила про співпрацю братерські співнітія пл. молоді обох народів. Брат Командант, дякаючи за привіт, підкresлив, що Укр. Пласт добре свідомий того, яку велику вагу має й буде мати ця співпраця «для зближення нашої молоді, наших народів і, сподіваємося, в недалекому майбутньому — і наших держав». Виступ проф. Мілчіцової всі широ привітали, і вона заняла місце в президії свята. З українських промовців виступала бабуся С. Русова та проф. С. Сирополко від Укр. Педагогічного Товариства в Празі. Брат часу не дозволив багатьом іншим заступникам виступити з промовами. Привітів, листів і телеграм надійшло так багато, що не було можливості всіх їх прочитати. Прочитано лише частину, а потім читали лише, від кого і відкільки привіт. Глибоке враження спровали численні привіти пластової молоді з Галичини, Волині, Буковини й усіх пластових відділів Закарпаття. Першим прочитано привітання б. Верховного Эталана Укр. Пластового Уладу проф. С. Левицького. Воно викликало в усього пластового братерства велике захоплення, радість та бурхливі оплески. Гучними оплесками цілої салі відкрито привіти від старости міста Праги др. К. Бакси, від міністра шкільництва др. І. Дерер, від начальника Союзу Чеських Скавтів проф. Ант. Б. Свойська (був на той день відсутній з Праги), від шведської пластової організації у Штокгольмі, від графа

П. Телекі — провідника мадярського пласти, від мадярської пластової організації з Будапешту, від Пласти Словаччини, Католицького Союзу Пластунів інші, як також дуже численні привіти від українських організацій і окремих укр. громадян з Франції, Бельгії, Швейцарії, Англії, Німеччини, Австрії, Польщі, Румунії, Італії, Туреччини, не кажучи вже про Чехословаччину.

Пропозиція Команди вислати в свята поздоровлення панові президентові Чехословаччини Т. Г. Масарикові та привіт творцеві скавтингу лорду Бейден-Повеллу вистріла загальні оплески всіх присутніх. Тексти привітів оголошено на свята. (На ці привіти до команди СУПЕ надійшли потім подяки). Цим під спів національного гімну академічна закінчилася.

Перед кінцем свята молодь дістала подарунки — книжки в жовтоблакитних торбинках, що виготовив «Пластприят» у Празі для цього свята: на одному боці торбинок був український пластовий знак. Пластприят улаштував також демівій буфет з українськими стравами, а всіх пріїзжих пластунів — учасників свята частував безплатно. Великий рух був коло лотереї, що й таож улаштував «Пластприят». Свято й виставка були зфотографовані. В кінці були танці й загальні розваги.

Українська Прага давно вже не бачила такого свята. Воно пишило дуже гарне враження і свідчило про велику сімпатію громадянства до Пласти і його традиції. Ось хто надіслав СУПЕ за свято 20-ліття Укр. Пласти свої привіти (телефрами, листи):

Міністр шкільництва і нац. освіти Др. І. Дерер. Пріматор міста Праги Др. К. Бакса. Чехословакська Обец Сокільська. Начальник Союзу Юнаків Скавтів Чехословаччини проф. А. Б. Свойськ. Союз Шведських Скавтів. Союз Мадярських Скавтів. Начальник Союзу Мадярських Скавтів — граф П. Телекі. Союз Литовських Скавтів. Ліга Католицьких Скавтів ЧСР. — звітодавець Головної Пл. Ради Отто Душек. «Пражський Скавт» (обеднання всіх пражських чеських пл. відділів). Звітодавець Безручової Жуки С. Ю.-С. Чсл. Ян Шваб (Шлеська Острава). Звітодавець Беседи з Ледніцкої Мокрої на Словаччині. Провідниця з Ашу — М. Унгрова. С. Кунст — провідник земунських Пластунів у Югославії. Красава Пластова Старшина в Ужгороді. А. Устійновичева, начальниця пл. відділів вовченя і лисички. Закарпаття. Окружна Пластова Старшина в Хусті. Хустські пластові куріні. Н. Балицька, Хуст. Ужгородські пластуни (-ки), вовченя і лисички. Мукачівські пластуни. 8. Пл. Курін в Берегові. Б. І. К. Ст. Пл.-ок «Ті, що греблі рвуть». Українські пластуни з Львова. Пластуни «зі столичної города Володара». Телеграма зі Львова. Косінські пластуни (-ки) з Гуцульщини разом зі своїм б. звязковим. Проф. С. Левицький В. О. Др. О. Тисовський. Буковинські пластові куріні: К. Ст. К. Ст. Пл. «Верховинці», К. Ст. Пл.-ок «Ясні Зорі» і окремо їх курінна, К. Ст. Пл. ремісн. ім. І. Мазени. Пластова Секція при УСГ в Кракові. о. С. Методій, Ч. Б. Х. III. Скавтмастер Укр. відділу Пластунів у Йорктоні, Саск., Канада. Й. Свєстов — провідник російських скавтів-самітників (з Білгороду). IV. К. Ст. Пл.-ок ім. О. Кобилянської в Празі. V. К. Ст. Пл. «Бурлаки» Брині. VII. К. Ст. Пл. «Бурлаки» в Ржевницях. Українські Пластові Відділи в Парижі. IX. Гурток Ст. Пл. «Перелетні» в Загребі. Закарпатський звізковий СУПЕ в Інсбрукі — Іван Гринюх. Відділ пластунів у Відні. «Пластприят» у Празі. Богдан Морозенко, Данциг. Богдан Феденко, пл. новик, Прага.

Головна Управа «Рідної Школи» у Львові. видавництво «Вогні», Львів. Т-во «Просвіта» в Ужгороді. Т-во «Надія» в Ужгороді. Др. Юлій Брашайко, Ужгород. Д. Якін Макогін, Женева. Пані С. Макогін, Флоріда. П. Вічеслав Прокопович, Париж. П. Іван Рудичів, Париж. П. Святослав Ішрамченко, Ченстохів. Українці міста Аккермана. Др. М. Галин, Аккерман. Союз Українського Емігранто, Варшава. Укр. Громада Гавані, Румунія. Українське Бюро в Лондоні. Українське Бюро в Женеві. Укр. Націон. Рада в Бельгії. Укр. Громадсько-Допомоговий Комітет в Румунії, Букарешт. Головна Управа Укр. Центр. Комітету в Польщі, Варшава. Укр. Громада в Римі. Укр. Громада на Туристичні, Париж. Укр. Всесвіт-Історичне Т-во, Варшава. Укр. Спілка І. Мазени «УСМ» у Празі. Націон. Союз Укр. Студентів у Бельгії. Укр. Науковий Інститут в Берліні. Рада Укр. Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі. Центральний Союз Укр. Студентства в Празі. Укр. Реф. Реал. Гімназія в Ржевницях. Тимч. Управа Союзу Укр. Сокільства за кордоном. «Укр. Сокіл» в Польщі. «Укр. Сокіл» в Ржевницях. «Укр. Сокіл» у Празі. Союз бувш. укр. старшин в Чехах, Подєбради. Редакція «Гуртуймося», журн. військ.-громадської думки в Празі. Укр. Жіноча Національна Рада, Прага. Укр. Жіночий Союз в ЧСР. Укр. Академічна Громада в ЧСР. Укр. Допомогове Т-во в Ліберці. Просвітний Гурток Укр. Богословів в Інсбрукі.

У школі пластових провідниць.

Чеський Союз Пластунів улаштовувє щоліта курси для пластових провідників (—чи). Такі курси відбуваються на лоні природи і тому їх звату «Лісова Школа». Я приголосилася до такої дівочої Лісової школи коло Пряшева, в укр. частині Словаччини, над річкою Топлю. На початку лінія пойхала я туди з Праги.

Курс мав на меті не лише навчити учасниць різних галузів пластиування, а, головне, показати, як провадити пластові відділи та працю в них.

Я приїхала, маже всі учасниці були вже на місці. З них лиши я була чужинка.

В цей день, напередодні початку, ми лише поставили провізоричні шатра, що їх мали з собою, щоб переспати ніч і взятися на другий день до роботи.

За перші два дні треба було збудувати все, що потрібно для таборування. Ми дістали сокири, пилки, лопати, гвозді й інші приладдя, приготували дерево для будування шатер (дошки на підсади ми мали вже готові, решту матеріалу мусіли добувати самі в близькому лісі). При цім відбулися два виклади: «Як вживати сокири та пилки» та «Шатра й інші таборові будови». Перший виклад був дуже потрібний, бо де-хто з пластунок, що жили стало в місті, сокири у руках тримати не зміли; не кажу вже про будування шатер з підсадами, про що вони знали лише з теорії. Одно шатро треба було аж двічі розкладати й знову будувати, бо зле поставили. Збудували два американських шатра ї 6 австрійських з підсадами на 20-25 чм. Потім поставили огорожу, стожар (13 метрів високий), а мені провідниця доручила поставити ніч. Я заносила з річки відповідний каміння, замісна глину та викопала яму потрібної глибини і форми. Останнє тривало досить довго, бо піщ масти бути чимало, а грунт такий кам'янистий, що треба було рити рисаком та витягнати каміння з землі. Всі з зацікавленням чекали виселду праці, і як ціт була готова, раділи мов діти та танцювали довкола неї якісся «індіанський» танець власної композиції. На другий день, коли глина вже висохла, було урочисте «відкриття». Мені належалося розпалити в печі огонь, а решта, зібралися довкола печі, поки я запалювала, співали спеціально з ції нагоди скомпоновану пісеньку. Пізніше ми ще зробили над кухнею дах з шатрового полотнища на випадок дону та обгородили її.

Після викладу «Вода — джерела, ріки, озера і криниці» мені доручено зробити криничку з недалекого джерельця. Спільно її викопали, напослили каміння, я її тим камінням вимурувала, дно висипала вирізаним ліском, урегулювала відток води і обкопала криничку довкола рівчиком для стоку дощової води. Зробили ще над нею дах і криниця була готова. Вода була чиста, як кристаль і студена. Бже на другий день у ній утаборувалися лізи жаби; і їх половина і викинула, та ім там так снодосилося, що вони за якісся час туди знову ~~з~~хочили. Зрештою і не живо: увесь час була велика спека. Ми перші дні, коли мусіли працювати над будуванням, були пілними днями на гарячому сонці, тац що не одна з нас тим жабкам заздрить.

По скінчені цих підготовчих праць розсклад днів був приблизно таким: О 6 год. спісок. За три хвилини когти мусить стояти в ряді в купальному одязі і з приладдям до вмивання у руках. Біжимо на руханку, а потім на річку, що од табору зовсім близько. Купаємося, прибираємо в шатах, далі сидіємо і, коли в єще вільний час, пішемо юденники, листи то-що. О 8 год. все мусить бути поприбрано, а пластуни в поїздах одностроїх стоять до підняття прапору. Співаємо пластовий гімн. Починається праця. Звичайно маемо виклади від 8—10, потім перерва і знову виклади до 12—12,30, а там обід. Матеріал викладів пропріоризаційний дуже солідно; іноді не вистачає пів дні, тоді виклад продовжує інструкторка на другий день. По обіді відпочинок обов'язковий для всіх, найменше годину. Потім па бажання можна купатися (купання вранці обов'язкове для всіх). Од 2,30—3 год. виклади, що тривають до вечера з перервами для підлечірки.

Після викладу «Провідниця, як вихователька», відбулася гутірка, а виклад «Пластові табори, прогулки та екскурсії» пластуни самі потім доповнювали оповіданнями з власного досвіду, рівнож як і виклад «Таборування та підготовка до нього». Одним з найцікавіших викладів був виклад «Totemizm — тотеми, тотемові символи та тотемові значки». Інструктор подав історію тотемізму та оновів про тотемізм в скавтингу. Ми намалювали собі до зошитів цілий ряд тотемових символів. Так, знак Лісової школи є три індіанські шатра в кругі.

З поміччу тотемових значків можна писати, хоч крім того є ще т. зв. тотемовий алфавіт. Так само цікавий був виклад «Вогонь. Ватра звичайна (для вжитку) та святочна». Інструкторка оповіла нам про «Сетонів горицьк» і ми небільш м'ясо тим способом: Викопали яму, накидали гарячого каміння, поклали на нього вже приготоване і загорене у листя крони м'ясо, поставили в один кут ями кілок, засипали землею, притоптали добре, витягли кілок і наклали в ту дірку пістона літтри води, засипали її землею, а за годину і 5 хвилин розконали її вистяли вже готове м'ясо. Всі казали, що воно смачніше ніж те, що вони їдять дома. Так само неклі рибу в гарячому лонці під посудиною, і теж добре спеклася (за 35 хвилин).

Ми мали багато можливостей ілекати ріжкі спорті. Хто не вмів пливати, того вчили; і навчилися стріляти з лука і вживати ласо. На річці був човен і ми могли ним користатися (за дозволом провідниці). У вечери відбувається іноді змагання. Учасниці діляться на дівчугуртки, кожній гурток вибирає споміж себе 1—2 найліпших змагуни (при колективних змаганнях і більше). Змагались, хто найскоріше добрігає з запаленою свічкою (на випадок, що згасне, дістанеться сірники з собою, тоді мусите зупинитися, запалити і аж тоді бігти далі), хто спакує скоріше наплечник та, іні він вибірається у мандрівку, і т. п. Було багато всяких кумедних змагань. А скільки при тому було веселощів, сміху! Я найскоріше (за 7 секунд) вилізла з 2 метри довгого мінка (ще треба було пробігти кілька кроків до стожару). Все це переродилося для того, щоб провідниця знала, як і які змагання улаштовувати з молоддю.

Була в школі й чимала бібліотека з багатою пластовою літературою, підручниками, маніфілами й іншими. Школою керувала провідниця, виклади мали інструктори, спеціально для цього призначенні.

У школі цілій день усі ходили лише в кунальному одязі і засмальцювали на сонечку так, що вітлядили, як муринки. Тільки на підняття прапору та на ватру треба було мати повний пластовий однострої.

Одними з найцікавіших моментів у житті «Лісової школи» були ватри, що відбулися кілька раз. Надвечер усі йшли в ліс по дрова, моїм добровільним обов'язком було ватру приготувати. Запалювали її о год. 8—8,30 вечера. Це була найвеселіша частина дня. Пластуни співали хором й слові пісні (я навчилася на дуже гарних словацьких пісні, що дуже подібні до українських), танювали народні та імпронізовані танці, робили комічні сценки і т. п.

Я мусіла по-ватри на загальні прохання співати українські пісні, які вісім дуже подобалися; під кінець усі вже вміли їх співати. В перші дні пластуни ні раз прохали мене заспівати яку російську пісню, чи затанцювати який-будь російський танець. Я відповідала, що не вмію по російському співати, і не знаю московських танців, бо в Москвінині ніколи не була. Про Україну зони знали дуже мало, і я при кожній нагоді їх інформувала. Під кінець уже знали ріжницю між українцями і москалами. Іні, спочатку байдуже, щоб не сказати вороже до мене відношення, за пару днів зроблюють зонсі прихильним і та прихильність зростала в міру того, як ми єбів взаємно пізнавали. Коло мого шатра поставила я національний прапор на знак того, що там мешкає українка. Він вінливав загальну зацікавленість, всі приходили пітлати, які це прапор, і мені довелося, відбудти цілий виклад про український національний прапор, про державний знак України і зважати про Україну. Одна пластунка хотіла, щоб я її вчилася говорити по українському, але на це вже зовсім не було часу. Було його лише дуже мало. З ранку до лізного ветера була робота. Між тим треба було провалити ще деннік: і зашкодити виклади. На підставі цих записів треба потім написати працю та послати її до Союзу Чеських Скавтів, після чого спеціальна комісія вирішить, чи та пластунка абсолютно виклади.

Кожна пластунка, що має хоч будь-яку можливість, мусить відбудти такі курси, щоб побачити, що таке справжня пластова школа і пластове життя, щоб навчитися виховувати з молоддю лісівничих пластунів і пластунів.

Вночі пластуни вартували по черзі. Вартуючи, моясна було практично перевірити те, що вчили з «Орієнтації в природі по зорям». Година була гарна, і небо було заваже вкрите зорянами. Я дуже любила вартувати. Таємничо шумить ліс, булькотить річка, котячи посріблени місячним слівом хвілі через каміння, а маленькі жучки — «світлячки», що мов якісь летючі зорі снуються між деревами, лодають усій природі какового вигляду. Лиш шатра більшою на темному фоні дерев і пригадують, що це не казка.

Прага, серпень 1932.

У школі пластових провідників.

Поспішаю з табору з Закарпаття на Словаччину. Зглядно не я поспішаю, а потяг, бо їду поспішним. Сьогодні мушу бути на місці. Курс зачинається сьогодні увечері ватрою. За жадну ціну не хотів би її пропустити, бо тоді мій образ Лісової Школи не був би повний. Та, на жаль, мої ідеальні полу-чення замізничі вригаються і мушу чекати в Тренчанській Теплій Згодині. Сиджу над мапою «спеціалкою» та міряю на всі боки, чи не був би яскоріше пішки, бо залишнюю буде робити трохи круг, але рішуюсь таки чекати. Не знаю, що привело мене на те чекання, розум чи лінівство — тепер мені тяжко сказати. Я в потязі. Іде також один пластун з Братислави. Приїхали на останню стацію й довідуємося, що ще 12 кілометрів пішки. Один залізничник нас потішає, що там далі будуть стрілки, куди маємо йти. Мій новий брат недолі має два наплечники, беремо цей другий між себе в руки і поспішаємо. В поті чола... ідемо. Я був братерський і ніс солідно цей другий наплечник, але хай мені тепер буде вільно сказати: «Не мала баба клопоту...». Добряги словаки нас спрашують, що ще далеко і ніч уже, але ми поспішаємо. Тай погана-ж дорога була! Особливо перед самим табором. Цілі мокрі (не від страху, від поту) голосимося у команданта табору. Командант вже мене знає зі зголосження і з листа Команди СУПЕ і дуже гарно мене привіє. Приділює нас до гуртків, дають нам чай і спіннимо в долину на ватру.

Ватру запалює один маленький пластун з кухарського гурту, бо він перший прийшов до табору. Спалахнула ватра і освітила все навколо себе. Тепер можу приглянувшись таборові. На горійній терасі горбка табор інструкторів, на долині курсантів. Праворуч від табору інструкторів кухня і магазин.

Находить інструкторський гурток. Здоровимо. Брат інж. Петру скавтмастер Л. ІІ. мас коротку промову. ...«Ця ватра мас нас не гріти, а світити нам тільки, бо зогріє нас тепло братерського співжиття...» — кінчиць промову. Опісля передає командантові VI. курсу Л. ІІ. пропор зі знаменем Л. ІІ. та сокиру. Сокира — це символ праці в Л. ІІ. Сокира — це інструктори, круглик дерева, що лежить перед Командантом, це курсанти. Праця сокирі — мас удосконалити це дерево. Як я пізніше побачив, у Лісовій Школі плекають ку зять та праці. Там усі дивляться на працю як на почесне заняття. Ніколи, напр., не бачив я, щоб за кару давали щось працювати. Бувало навіть навпаки: за кару відбірали працю. Я бачив власними очима, як можна молодого хлопця зацікавити пластиуванням, як можна за так короткий час виплемінати у нього любов до праці, замінування до неї. Дійсно модерне виховання. Думка, що Пласт не грутова школа праці — дісталася своє практичне здійснення в Лісовых Школях.

Брат командант промовлює коротко, забивас на знак початку праці в Лісовой Школі сокиру в дерево, та вітас пластунів кожної національності зокрема. А було аж 5 національностей. Після цього відбувається дуже гасний звичай. Кожний учасник дістав гурткові стрічки (гуртки мали імена птахів) і від того моменту всі курсанти стали рівні. Звізкові та інші старші пластові особи посыдали свої відзнаки, а взігли гурткові. Наступило десять днів рівності всіх курсантів. Не знаю, може це за відважні думка, але мені чомусь так нарадується школа новизні на Січі. Скілько там подібних звичаїв було! Правда, пічного диного, бо пластуни перебрали дуже багато первів лицарських звичаїв і законів.

Ця рівність мала надзвичайно добрий вплив на дух табору і на життя внутрі гуртків.

Коротким веселим програмом ватра закінчилася. Ще хіба дадам, що на загальне бажання я мусів співати щось по українському. Я заспівав «Верховину». Пісня так усім подобалася, що опісля що-дия я мусів що найменше десять разів співати, доки всі не навчилися. Ще більше мене мучили переписуванням кожному пісні. Кожному, хто поїде між чужих пластунів, радив би я приготувати собі заздалегідь кільканадцять разів переписані латинкою наші пісні. Бо, напр., у Лісової Школі це велика праця — переписати кільканадцять разів пісню, коли даний програма такий, що ви не маєте часу записати кілька слів до денинника.

У нашім таборі курсантів побачив я, як доцільно розміщено нас у тій пілі, щоб підтримувати гурткове життя. Кожний гурток мав одно велике А-ша-

тро для спання і одно австрійське на річі. Подвійна користь з цього: надзвичайно легко держати порядок і гурток може добре жити. Ця гурткова зживість потрібна була дуже до пізніших міжгурткових змагань. Для ілюстрації подам свій, як він першого дня представлявся. Один чех десь аж з окочиці Планза, молоденький, але дуже солідний хлопець. Пластиун-словак, і пластиун католик словак, один мадяр — типовий, палкий, завзятий, ну і я, українець. Видно, що нас дібрали, бо цілій час була в нас у гуртку гармонія.

Перший день зараз показав мені, як саме відбувається вишнілі в Л. ІІ. Рання руханка, як і в усіх інших дні, була переведена надзвичайно соцідно. При тому не подано вам рецепт, що тільки така система руханки с добра, і ми мусимо вправляти. В кожній системі є кілька вправ дуже добрих, а так пересічно кожна система є в добра, звичайно тільки тоді, як вправляємо, бо коли системи хоч би й найліпші тільки знаємо, а не вправляємо, то вони нічого не варти. По черзі ми вправляли кілько систем старих і нових. На мою думку, надзвичайно добра і доцільна є нова американська передатистична рахункова система. В пластовому житті вона повинна бути використана, бо дуже проста і практична. Не забуду на зразкову руханку для маліх, ику ми мали однієї ранку. Вона захопила і тридцятілтніх «дітей», не то що маліх. Ревта програми дн. була все незвичайно старанно оброблена. А в кожній програмі визначала — праця. Працею, чи через працю подавали нам усе пластове знання, тим цінніше, що практично. Другим помічним чинником були гри. Виклади були звичайно короткі. Од першого дня. Коротенький виклад о осьмій годині про ставлення табору. Ріжкі можливості і форми. А онісля працюю над тим практично. Дві години праці після викладу над тим самим, що викладалося, чи-як може бути ліпший спосіб фіксування чогось у пам'яті? Скільки то разів нагадувались мені при праці після викладів знамениті слова нашого талановитого поета Саміїлена:

«О мось-пане річ друга: одно — молоти язиком, а друге — перти плуга!»

Нас учили менші молоти язиком, а більше перти плуга. Ця так вміло підтримувала гармонію між теорією і практикою незвичайно цінна у вихованні. Мабуть і вислідом цієї гармонії було те, що ми, переобтяжені працею, не маючи одної вільної хвилини, не чули умущення, все робилось з охотою.

Пластиування — це підготовка до життя, ба що більше — воно саме життя. І таке романтичне, як життя, і таке просте-практичне. Наші гри і праця це відзеркалювали. Я перший раз бачив, чи може свідомо застосовивши над тим, як це табор сповнє одно з завдань пластиування — улереже гармонію між природою і цивілізацією.

У викладах подавано так би сказати ессенцію предмету. Інструктори якби не хотіли відступити від пластової засади, що в пласті виховуємо індивідуальність. За тих десять днів хотіли дати кандидатам на провідників тільки напрям, риси дороги і праці, а орнаменти залишили індивідуальний творчості тих, вже як провідників. Дуже орігінальним був спосіб викладання: кожний інструктор тає викладав, інече б це все ми знали, а він так просто собі пригадував.

Не здивувало мене те, що на річі, які в курініх цілковито обминається, там саме ім присвічувано дуже велику увагу. Перша поміч, картографія, тaborування, піонірка пройшли майже непомітно, хоч і тут мушу сказати, що практична сторінка була добре поставлена, це — мапування (рисування ліній, східців) та будова табору після викладу. Дуже цікаві комбінації звичайних австрійських полотен, що були переведені практично. Чого лінія з них не можна зробити! Перша поміч була подана з різьбами пластової можливості. Був і вже на кількох пластових курсах перші помочі, але завсіди не було «північні», або щось подібного. Звичайно після цього чоловік не вмів навіть обвізати звичайного ліктя. Тут звернено увагу більше на практичну сторінку, бо дійсно, коли буде якісь тяжкий випадок, то пластун за операцію не може взятити, а тільки буде старатися охоронити рану перед занечищенням і відтінити потерпівши до лікаря. Дуже цікава загальна порада інструктора: «Ідеальна чистота при всяких помочах. Коли чогось добре не знаєш, сумнівасяся, пічного не починай». При огляді гігієнічну звіту звернув інструктор на половину.

Дуже велику увагу присвячено слідженням. Воно у нас занедбане. З узуванням зроблено в Л. ІІ. велику пластову ділянку зручності. Цілком правильно, бо на кожному кроці в практичному житті зустрічаємося з узлами. Треба подивляти брата Елстнера, що з такої простої річі зробив величезний

і дуже цікавий виклад. Це не є перероблення з англійських підручників, а цілком оригінальна продумана праця. Цю працю видав він друком. Особливо цікава ріг з узлування, що пілєття турбанів, легко їх робити, от же можна було б дешево продавати, цікавим порадимо. Дуже цікавий є спосіб сигналізації узлами. Про це окремо напишемо. Орієнтація, міряння віддалі, огні та огнища, карність, гурток та курінь — все були окремо дисципліні. З нових річей присвячено трохи часу й уваги лясанню, що може розвинутися в цілком пластовий спорт, стрілянню з лука, безмоторовому ліганню — та практичним еходинам. Також пробіраво метерольгою. В тaborуванню це дуже важна річ. З чисто провідницьких предметів треба відмітити і си холо гію м о л о д і незвичайно старанно оброблену бр. інж. Петру. Яка це цікава діяльності провідника! І скільки б помогло знання психолоштії молоді провідникам! Особливо цікавий час дозрівання, час весні і весняних бурь та радикальних перемін, коли до життя приходять нові гони в цему білоновому місті кліти молодого організму. Це т. зв. пуберту. Надзвичайна це штука пізнати і розуміти ту так часто загадочну, дивну, буйну, часом уже з початками гнилини, але все ж таки в своєму заłożенні добру та здорово душу молодого хлопця. Провідники повинні старатися це добре знати. Виклад був звичайно ілюстрований масою прикладів із практики інструкторів.

Практичним доповненням викладів взагалі був тaborовий музей, роблений нашими руками. Це кавалок огороженої площі з брамою. В ньому все в маленькому масштабі, що тільки пластова практичність уміла створити. І ріжні огнища, кухні, способи різання дров стоячого і лежачого, тaborові лавки, тетоми (з дерева, з каміння), сидження (з дерева, каміння, дощок), шаласи, кітаки, містки, шатра річного роду і т. д. і т. д. Все це коштувало після праці, але скажіть, чи не має це більше вартості, як половина викладів?

Так само як культ праці, плекається також культ пластових ігор Л. Ш. Для старших це може більше рекреація, як подавання пластового матеріалу, для молодших і наймолодших — це найкращий спосіб подавання пластового матеріалу. В цей спосіб ми не забираємо іх іхнього дитинства, втіхи та радости, на які вони мають право, а рівночасно виховуємо їх на добрих пластунів. Є ріжници між тим, коли мати скаже: «Івасо, або ти Петруся, скочте котрій до скелену за дріжджами». Оба вони не будуть мати часу і не схочеться ім іти. А коли мати скаже: «А ну, котрій із вас скорше зайде на колоточку до скелену і принесе мені дріжді». Як опарені скочать і принесуть. Так і в пластуванню з молодими ходить о це вміле — «як».

Під кінець курсу як повторення або перевірка прослуханого матеріалу відбулась «велика пластова гра». Солідно підготовлена інструкторами містила вона в собі щось майже в кожній галузі пластових уміlostей. Треба було йти цілій час слідами. По дорозі стрікали ми значки, що лист недалеко. Звичайно у листі було сказано якесь завдання. І так ми мали зміїти одне високе дерево. Під другим деревом знайшли широку, там мали завязати шість ріжніх узлів, пізніше знайшли лист, де було сказано подати денечку на найближчий замок. Опісля, коли ми дісталися на цей замок, наше здивування знайшли там одного інструктора. Від нього дістали маленький плян дальніої дороги. Він цілій час слідкував за нами з вежі. По дорозі знову знайшли значки листів. Було їх два. В одному був поданий напрям, куди маємо йти, і денечка азбукою Морзе. Скільки ми намучились, заки ми розшифрували цю денечку. В ній земість коротких, були написані довгі, а замість довгих, короткі. В другому листі було вказано три панораматичні начерки окопінні. Сам кінець дороги був надзвичайно тискій. В кілометр від тaborу був останній лист і останнє завдання. Розложити огонь і зварити яйце на твердо. Все мусили робити скоро, бо за гуртом другий гурton, який міг на нього наскохити. Гра тривала півдня. Треба було добре на-пружити ноги, очі й розум, щоб відповісти завданням.

День перед кінцем курсу відвідав С. Л. Ш. генерал Клецанда, містостароста Союзу Пластунів Чехословаччини. Представники кожної національності вітали його. Мені довелося вітати його за українців. Відповідаючи, генерал висловив своє задоволення з того, що ми, українці, відбу-

ГЕН. В. КЛЕЦАНДА НА ВІДВІДИНАХ У ЛІСОВІЙ ШКОЛІ В ГОРНІЙ БРЕЗІНЦІ.
Сейтлив інже. А. Петру.

васмо вишикіл в Л. Ш. та сказав, що власне тепер їде до нас на Схід на Закарпаття. При дальшій його гостині, на його бажання, мусів я також і «Верховину» знову заспівати.

Мушу також згадати про іспити, що їх переведено в Л. Ш. Крім зложення відповідних точок, міродатним був характер пластиуни і його пластова дозрілість. Мені приходилося там складати скавтмастерський іспит.

11 серпня в вечірі закінчився курс ватрою. Ця ватра не була вже так весела, як перша. Звичайно, бо прощальна. Кінчилася вона абсолютентським приреченням кожного курсанта в його рідній мові.

Praga, 14. 8. 1932.

В. Яцишин-Нитка.

Тabor у Солочині на Закарпатті.

Пластовий тabor у Солочині біля Сваляви відбувся в дінях 2.—26. липня 1932. Командантом хлопячого тaborу був проф. В. Бірчак, дівочого А. Устінівичева. Найбільше число сталих учасників 116. Перейшло тaborом коло 200. Учасники були майже з усіх закарпатських курінів: з Ужгороду, Мукачева, Хусту, Берегова, Рахова, Бічкова, Королева та/тисо, Великих Лучок, Перечини, В. Березної. Членів СУПЕ було в тaborі 20, з того: з IV. К. От. Пл-ок ім. О. Кобилянської Ф. Празі — 4, III. К. Вахнянинців — 5, Бурлак — 3, Юнаків з Ржевинців — 6, юнака — 1, і новиків — 1. Нації члені були почести як інструкторський персонал, почести як харсескій, а решта як тaborовики.

Цьогорічний тabor — гарне досвідження закарпатського Пласти, хоч і не сподіване. Після досить маленьких тaborів минулорічних, команда тaborу не була приgotovana на такий великий тabor, як що-до технічного заасмотрення, так і що-до інструкторського переонту. Це й відбилося трохи на пластовій сторинці тaborу, але зате під оглядом національним успіх був величезний. З усіх кутків Закарпаття зійшлась до тaborу пластова молодь, а також багато гостей, в тім числі посол Ю. Гуспай, поет Гренджа-Допський та інші. Не знаю, чи їх обох правильно називають гостями, особливо поета, бо витримали вони цілий тabor, виконували обов'язки тaborовиків, а напр. брат Гренджа не допустив більше як одну ранію руханку. Цей тabor був наглядним доказом, як широко розпускає свої коріння пластова ідея на Закарпатті. Провід закарпатського Пласти повинен доджити всіх зусиль, щоб цей стихійний рух молоді «з долини» закріпiti і надати йому тверді організаційні форми.

Перша половина часу була присвячена майже виключно будуванню тaborу. Бо дійсно, що раз то свійкий приплив пластунів примушував думати над тим, де це все помістити, а рівночасно мимоволі запедувався вітшкіл. Але це була дуже добра практика для команди, склад котрої це вже в більшості тамошній молоді пластуни, що виросли в Пласти. Цей рік вони зустрікують на новажану підготовку себе і пляну тaborу на другий рік. Не можна не згадати славного приходу кількох новиків з Великих Лучок. Ці маленькі хлопці просто сенсацію зробили своїм приходом, зробивши пішки більше як 40 кілометрів. Цілій перебіг життя тaborу, кожне слово, кожний рух вони запамятовували, просто хапали їх себе, щоб чогось навчитися.

Друга половина тaborу відбулась далеко краще. Пластуни трохи зажились. Хустські пластуни побачили, що Ужгородці не кусають і навпаки. Кілька прогульчиків, вилікди — окремо для менших, окремо для старших, гри, практичні вправи, спів та інше виповнили другу половину програми тaborу. Одно, що не радив би я в другому тaborі повторювати, це — не палити стільки разів ватри. Ватру можна палити три-чотири рази за цілий тabor. Тоді вони робить враження і має віховничі значення. Під кінець тaborу відбулися пластові проби (іспити). Можу підкреслити, що в більшості пластунів серйозно ставились до іспитів, а показом хай послужить те, що одна старшина пластиunka, жінка суддя, не уважала за зайве приготування і скласти другу пластову пробу.

Загалом, чисельність тих, що менші були в тaborі, запізналося бодай трохи з тaborовим життям чи не 200 пластунів. Вірю, що вони свідомі того, що не був тільки вступ до пластового життя. Дальші роки і тaborи мають дати зміст. А іноб так було, радив би я і закарпатчанам і нам спинитися над ось чим:

1. Вже тепер підшукати пластиуни і там і тут, що взялися би заздалегіль за підготовлення майбутніх тaborів, бо це дуже важна справа.

2. Підшукати інструкторів, що мають час поважно підготовитися.

3. Подумати над підготовленням тaborів: а) один для новиків і новичків разом. (Спеціально треба підшукати наперед пластиуни і пластиunka, як провід-

ників. На кожних 10 новиків одного провідника, тоді родичі будуть впovні довіряти таборові і навіть менших дітей посилатимуть). б) Хлощачий і дівочий. (Еретуальних стальних гостей виділити в цілком окремий табор).

4. Подумати над тим, щоб спочатку, чи під кінець липня 1933 року, перед від'їздом делегації на світове джемборі, урядити в Карпатах, в осідку одного з таборів — Українське Пластове Національне «Джемборі» (чи «Велику Стріччу», як би хотіть назвати). При певній підготовці могли б узяти участь українські пластуни з окружних країв та навіть і з Америки.

5. Найголовніше: зачати підготовку *зараз* і провадити цілий рік. У верхах підготовку організації табору, в курінях і в окремих пластунів збирати цілий рік потрібні на таборове життя фонди. Для цього основувати при курінях на Закарпаттю кружки Пластприятелів.

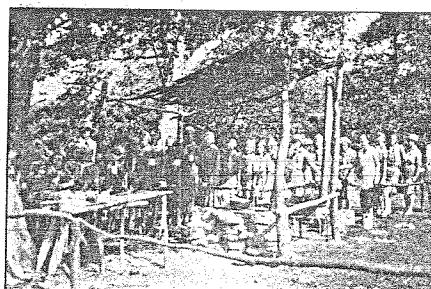
ТАБОР У СОЛОЧИНІ НА ЗАКАРПАТТІ.

Світлив інж. Г. Кулочицький.

РАННІЙ ЗВІРКА.

РАННІЙ «МАСАЖ» ПІСЛЯ КУПАННЯ.

ЧЕРГА НЕРЕД КУХНЕЮ.

НЕДЛЕНІНІ ГОСТИ В ТАБОРІ

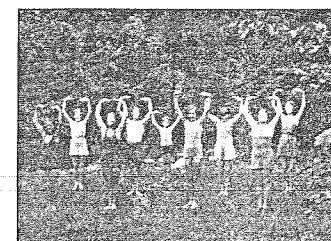
Козя.

Табор у Городилові коло Хусту на Закарпattі.

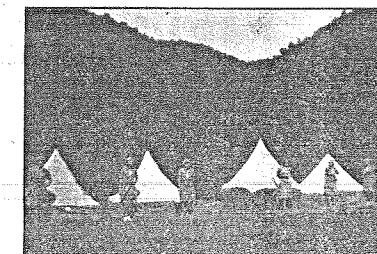
Табор цей урадили хустські пластуни. Насамперед подам винятки з таборового життя та статистики, уміщеної в 7. числі «Українського Пластуна» — вид пластового табору в Городилові.

— Табор тривав від 12. до 27. серпня 1932. Тут були два табори: хлощачий та дівочий. В хлощачім було 14 шатер, а в дівочім 7. Командантом табору був проф. А. Шерегій. Інструктором ст. пл. розв. І. Семенен з III. Кур. ст. Пл. ім. О. Вахнянина в Празі. В таборі перебуло 35 душ пластунів та пл-ок, приблизно 350 днів. Гостей, що записалися, в таборі було 380 душ. Снідань видано 277, обідів 306, підвечірків 190, вечер 272. Видатки на харч виносять приблизно 2000 кр.

Як видно із статистики, табор цей був невеликий і пересічне число учасників було 20. Табор цей називався 2-й інструкторський табор у Хусті. Мушу одначе зазначити, що він у великій мірі не виконав того завдання, що на нього, як видно з назви, покладали його організатори. Перш за все учасники того табору — помінувши те, що їх було мало — були западто ріжкодні віком і багато з них не мали тоді кваліфікації, що певинні мати учасники інстр. табору — не кажу вже про те, що вже навіть своїм літами не надавались до такого табору. Але своє завдання табору, як такого, він виконав дуже добре. Правда, старання поставили той табор на висоту інструкторського дійсно робінськ і то заслугою інструктора табору. Багато перешкоджала праці та, що великий відстоток пластунів (-ок) денно був занятий ріжкими побічними заняттями, без яких але в таборі не можна обйтись; а то: постачання харчів з міста (6 км!), обслуга кухні і ти. Все це вимагало праці, що її мусіли робити денно найменше 4—5 осіб, — це значить, що це число не було присутнє на вправах і викладах. А взявши під увагу те, що, кажім, по бараболю до міста міг іти лиши міцніший, старший пластун, та сама мала не могла бути при кухні, себто — всі старші пластуни й пластунки що найбільше надавались на інструкторів, майже юні були заняті помічною працею, то виходить, що на інструкторів мали індивідуальнісьтві лише 12—14 літні діти! Це одна з найважливіших вад цього табору, а тому вважаю неможливим назвати його хочби навіть підготовчо-інструкторським. Помінувши це, табор цей був дуже добрий.

РАННІЙ ВПРАВИ ДІВЧАТ.

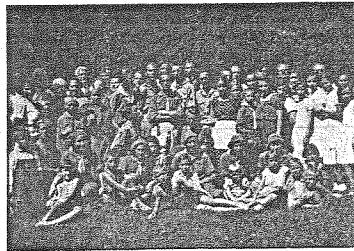

ДІВОЧИЙ ТАБОР.

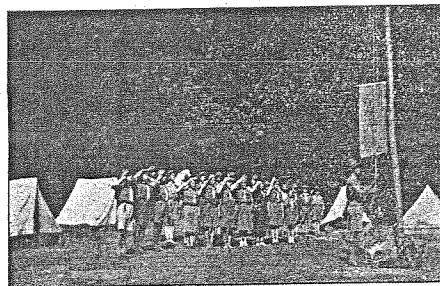
Треба признати, що інструктор дійсно багато і цирко працював у таборі, — але сам він абсолютно не мав фізичної можливості за той час виконати все, що треба би було, хоч, як кажу, ні одної хвилини він не занедбав і весь час пильно працював. З другого боку Команда табору пильно вважала, щоб таборитам нічого не бракувало, щоб вони дійсно винесли добре й гарні спогади про таборування в Городилові. Так само вважала, щоб діти не голодували і годували павільйон дуже добре. Лиши мушу зазначити, що кухня була западто «мадярська», себто всі страви були аж западто перчені. Згідно з таборовою гігієною, це не мало би бути. При цій нагоді мушу також зазначити, що забагато енергії витрачувалось денно на постачання продуктів, бо аж в 6 км. було з табору до міста. Команда не зарядила це так, як у інших таборах, щоб харчі до табору доставляли самі продавці.

Денний програм був звичайний, як і в кожному таборі. Лише дуже перешкоджали праці таборові гости, що деколи просто «залилювали» табор і так

засмічували околицю табору паперами і т. п., що потім тaborити мусіли дуже довго прибирати. Місце табору мав гарне, між лісистими горами, над потоком на поляні, яку прикрашувало кілько гарних дубків, що відділяли дівочий табор від хлоп'ячого. Дорога була зараз же за потоком, але вільхи, кущі ліщини (а які добре горіхи там були і як багато!) та вовчих лідів, що росли здовж потоку, ховали табор від непрощених очей. Зараз же за дівочим табором з джерела чудової студеної води зробили пластуни чи піл-ки криницю і пильно відвідували її, бо дні були дуже гарні і сонечко палило. Але хитре воно, вже о четвертій годині ховалось за гору і якісно нащадки Чугайстра зачиняли окутувати табор холодним подихом долини Городилова. Це була одинока невигода табору. Але денній черговий робін збірку, давав наказ «Табор Бігом, в ліс по дрова» і за четверть години вже лежала ціла гора хмизу, що з нього потім складали ватру. А ввечері — огонь, що все відживляє, відживляє і тaborове братерство, що аж до першої варти, весело бавилось, або приймало гостей.

ПЛАСТУНИ ТА ГОСТИ В ТАБОРИ.

ПІДНЯТТЯ ПРАПОРУ.

Бідний провідник гуртка більш вартий для народу і людства, як багатий, що нічого не робить.

Бути здоровим душою, тілом і розумом — наша ціль.

С. Л.

Натяк.

Чимало в Куріні у нас
Аматорів бува.
Одні полюють Скоба, —
Тязіска, химерна гра! ...

У золотім тумані
Сягають красних пав,
А в дійсності буденній ...
Затишно ловлять тав! ...

До мрії — нарівниці —
Поналися другі
Ї про грізі мази з криці
Спіуютъ тендитні син,

В. Бажан.

Український Пласт на Джемборі в Югославії.

Давно постановив був наш курін «Перелетні» взяти участь в Югославському Джемборі 1—7 липня 1932 в Загребі. Та було багато такого, що нам відбірало надію й охоту до виступу. Нам не хотіли дати місце на Джемборі, бо ми не зареєстровані в Міжнар. Пластовому Бюро, що висилало на те Джемборі запрошення тільки своїм членам. Потім, було нас тільки кілька і бракувало нам найголовніше — гроші. Та один другого піддержував на дузі й ми готувалися.

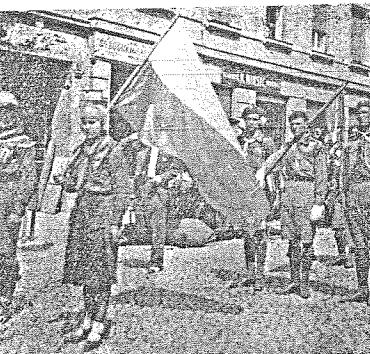
Багато завдачусмо тутешнім українцям та їхнім родинам. Вони помогали нам чим могли. Одна пані хорватка — жінка тутешнього українця — сприяла нам чудовий прapor, другі вистарали нам прекрасні альбоми укр. карток, треті — однострої. Вже в останніх хвилинах добули ми плахти на шатра. І так з нічого, з наших маленьких датків, та завдяки жертвеності наших старших землянів, ми менш-більш були готові до виступу. Та місяця на табор ми не мали!

На наше прохання Команда СУПЕ звернулась до Команди Союзу Пластунів Чехословаччини, зокрема до бр. начальника проф. А. Б. Свойська та до міжнародного референта бр. інж. Жідлицького, і справа була полагодженя так, що ми могли виступати в союзі з чехами, як окрема укр. частина. Відношення чехів до нас було більш, ніж братерське. Вони не ті що помагали нам морально, але також матеріально, позичаючи нам деякі речі при будові шатер. Чеський провідник табору бр. Індра Веселі — спасибі йому — дав нам цілком вільну руку. Чехам віддячливі ми, як могли. В перший мірі були ми перекладчиками ім. Вони покинули табор скоріше на два дні, і ми лишилися самі в самостійній таборі.

Зізд відбувався за Загребом у чудовім лісі-парку Максімірі на певелікій поляні над ставочком. Чехів умістили на самім краю поляні; коло чехів розта борились ми, а на протилежній боці табору уміщено москалів. Поляків не було.

При ставленню шатра прийшов до нас старенький представник Англії п. Джон Брум. Відразу почалась приемна балачка, хоч часу й не було. Ще треба було зробити браму, столик, лавочки, кухню і т. п. Табор наш був маленький, лише три шатра, але потім часописі писали: «Найменше урядили табор чехі й українці, котрі затягнули між свої шатра навіть малий автомобіль». До речі, це було чеське авто.

Вже під час відкриття Джемборі ми звернули на себе увагу іранором.

УКР. ПЛАСТ НА ДЖЕМБОРИ В ЮГОСЛАВІЇ.

У МАНІФЕСТАЦІЙНІМ ПОХОДІ
В ЗАГРЕВІ.

Світлина М. Горняк.

В ТАБОРИ УКР. ПЛАСТУНІВ.

Світлина М. Горняк.

Бож і гарний справді наш прапор. На національних барвах вишита срібна лілійка з золотим тризубом. Барви дуже гарні й здалека впадають в очі. Першого ж дня відбувся перегляд таборів представниками югославянської держави і пласти.

Потім почалася для нас правдива праця. Наші прекрасні альбоми вишивок, укр. тіків та з пластового життя на застеленім вишиваною скатерти столі, притягали маси публіки. Наш пластовий прапор мусіли ми цілий час тримати на показ, бо кожний хотів його оглянути зблизька. Крім того, ми мали багато брошур, карток і інших речей на роздачу (на спомин!). Цим ми собі зedнували симпатії, бо всі інші казали платити, а ми давали даром.

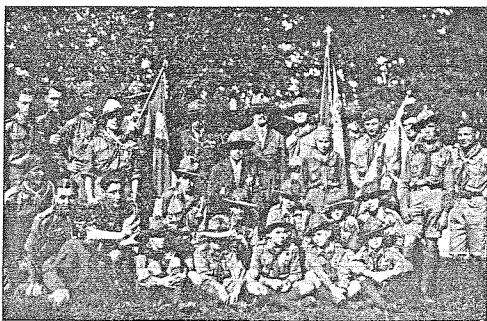
Дуже багато давало нам знання хорватської мови. Всі дивувались, звідки ми знаємо по хорватські і то з такою чистою вимовою. Ми пояснювали, що чайке ми готовилися до Джемборі.

Час нам минав скоро, бо все усі були заняті. Братство аж похрипlo з безперервного балакання. Не було коли й істи. Цілий час треба було говорити, показувати, пояснювати.

Крім гостей цивільних, мали ми також відвідини пластунів. Та на жаль, ми не могли їх як слід приймати, бо всі були заняті. Та все ж кілька разів усі відходили від нас задоволені.

Багато клопоту мали ми з нашими пл. відзнаками. Кожний хотів мати нашу відзнаку і давав за неї хоч би й цілий однострій. Всі хотіли також мати наші жовто-блакитні стьожки з написом «Україна». Одна пластунка-танцюристка причепила собі «Україну». Танцювала вона при кожній ватрі й танцювала прекрасно, то й люди були захоплені «маюло українкою».

На третій день припав маніфестаційний похід містом. На початку походу поставлено чехів, а на друге місце вступили ми. За нами йшли мадяри, москаї, представники Франції, Австрії, Англії, та всі югославянські округи. Перед усіми несли державні прапори. Між ними повівав гордо наш жовто-блакитний. Похід іннов головними вулицями міста. Ми збирало багато оплесків та «Ківілі українці!» Кілька разів брали нас за французів, бо ми, не маючи пластових капелюхів, повібрали берети.

ЧЕСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ, НА ДЖЕМБОРІ В ЮГОСЛАВІЇ, ПОСЕРЕДНИЙ НАЧАЛЬНИК ЧЕСЬКИХ СКАВТІВ ПРОФ. АНТ. Б. СВОЙСК. Світлина М. Горнік.

Того дня відіхали чехи. Ми проводили їх на двірець. Щиро прощалися, бо жили цілій час по приятельськи.

Перед відходом з табору в останні стягнули ми свій прапор і заспівали «Це не вмерла Україна...». Після того довженна щогла grimнула на землю.

Відходимо з прапором прощаючись з усіма пластунами. Усі прощалися з нами чиро. Та найбільшу присмішку зробили нам Земунські (Югославія) пластуни з своїм командантом Саншу Кунстом. Цей побажив нам пасливого повороту на Україну й приказав своїм таки по українськи: «Братам українцям трикратне Скоб!» «Сильно, Красно, Обережно, Бистро» — пронеслося по цілому таборі. Ми відповіли гучним «Слава». Цей Санша Кунст є одним з найліпших приятелів українців. З українцями познайомився він ще на Всесловянськім Джемборі в Празі в 1931 р. Від того часу веде стала переписку з своїми знайомими укр. пластунами з того Джемборі.

В одній стороні табору відбувалася якраз ватра й там зібрались багато пластунів. Ми увійшли в коло і наш курінний промовив кілька слів. Потім ми прощалися трикратним Скоб і Слава. Всі разом і кожний зокрема прощали

нас своїм «Зздраво». Тут прибіг післанець від Команди табору, щоб ми зайшли до неї. Ми пішли, а за нами цілий похід пластунів і пластунок. Командант в імені Команди просив нас на другий день завітати до Команди на обід. Командант на прощання пілувався з нашим курінним. Випроваджувані пласти — і пласти вийшли ми з табору. Хоч усі похрипли від тільки-крайного «Сильно, Красно,...» ми заспівали «Ой видно село...».

Вже була ніч. Голос лунає далеко й широко по Максімірі. Байдаро відбивала наша братія кроком тakt. Відходили задоволені, що гідно виконали свою долю. А зробили ми багато. Кілька то народу перебувало в нашім таборі. Більшість з них про Україну нічого не знала, а всі відходили хоч трохи ознайомлені з нашою історією, культурою, мистецтвом, змаганнями і т. д.

З пластунами навязали ми цілій час знайомства. Головно словінці пересиджували цілий час у нас. Ми навіть не мали часу зайти до них. Ale вони нас розуміли. Цілий час чергувалися в нашім таборі пісні українські зі словінськими. Bo іх пісні також прекрасні. Часто приходив до нас старенький словінський командант. Він знос цілого Шевченка на пам'ять в орігіналі. «Реве та стогне...» і «Заповіт» декламував нам по українськи. «Тут геній» говорив старенький словінський. Казав, що Шевченко йому подобався найбільше з усіх постів світу.

Добре жили ми з усіма югославськими пластунами, головно ж своїми сусідками з табору — пластунами з Білгороду. Ті плакали, як ми відходили, так, що й нам самим слізди до очей з жалю тиснулись.

Пластуни мадяри говорили: «Нобачте, як ми приймемо у себе» (Світове Джемборі 1933).

Часто пересиджував у нас представник Англії, старенький Джон Брум. Кілька разів зімнався з нами. Ми йому росповідали про нашу долю. Старого, твердого англійця наші оповідання дуже зворушили. Обіцяли не забувати в Англії за нас і за Україну.

Заходили до нас також і москалі. Дивилися на наші альбоми й прапор. Між ними було одно красне дівчатко. Походила з України і називалася її кінчилося на -енко. Ми її переконали, що вона чайже українка. Щось закорунилось мабуть в її серці, бо цілий час ходила неспокійна й радо пересиджувала в нас.

Загалом ми всім подобались. Всі захоплювались усім, що наше. Головно подобався наш клич «Скоб». Дивувались, як можна так скомбінувати, щоб в одній слові містилось так багато змісту й що те слово означало назив орла. Англієць хвалив, що то добра «комбінейшен». Цілий час всі здоровкались нашим «Скобом». З Джемборі писали всі тільки на наших листівках. Наші відзнаки йшли, як яка дорогоцінність.

С. Л.

Добрий вчинок.

Шукаючи Мессію, Царі згубили раз
Свою Зорю Провідну, що вказувала шлях;
Серед пісків біля них спинався караант.
Верблюди поїзгали, напинули сінги сти-ти.
І під шатром щосковим діяла мудрі царі
В книжках шукали стиали — замість шляху — стиски...
До Іхнього шукання Цар Чорний не пристав:
Ци то замало знання, чи гордощі він мав.
Гібором серед почії без цілів ступа,
Налі, тривожні очі питанять небеси:
«О зоре! Чом не сієш ти промінії свої?
Як ми знайдем Мессію, без тебе, в чорній тьмі...?»
Самотного в пустелю дума завела
І від спраги там угледів півмертвого осла
Забувши про Мессію, зжаснувся над ослом
Цар Чорний і подався у табор за відром.
І ось, як став пойти, — побачив у відкрі
Іспані та рівний в і доли с к Провідної Зорі! —
Якщо прийде зневіра її огни відпаде
Чинити добре діло, молів «навіщо це?» —
Тоді, щоб відискати байдарість Пластуна.
Згадай різдвяну казку про Чорного Царя!

Джемборі 1933 під Будапештом.

Світовий пластовий зїзд, що буде в Геделі під Будапештом, ставить перед Українським Пластом на еміграції відповідальнє й почесне завдання про достойну репрезентацію *України* перед десятками тисяч пластової молоді усіх культурних народів світа і перед масами чужого громадянства, що привабить цей зізд.

В Союзі Українських Пластунів Емігрантів це таке важне джемборі викликає велику тривогу. Багато перешкод! Та всі їх СУПЕ переборе своїми власними силами, крім одної — найбільшої і для еміграції найтяжчої: брак коніків. Цієї перешкоди одними своїми силами СУПЕ не переборе. Липшається надія на всю українську молодь і на наших прихильників. Дбайте про це всі! Заощаджуйте! Збірайте, заохочуйте інших, — гуртом і це переможемо. Друге джемборі буде аж за 4 роки, мабуть, в Америці, тож з цього джемборі під Будапештом треба скористати за всяку ціну й вислати якнайбільшу делегацію Укр. Пласти. Програма наших виступів готова, треба лише коніків. Громі треба надсилати Команді СУПЕ як найскоріше, щоб встигнути перевести всю потрібну підготовчу працю як слід і завчасу.

Джемборі триватиме од 1. до 16. серпня. За уесь час треба заплатити за особу амер. \$ 10.50 (корон чеських 350.—). Ця сума забезпечує побут у таборі і страву од 1.—15., квитки на дві подорожі на прогулки, вступине на Джемборі, візаку і таборову книгу. Участь у Джемборі треба зголосити через СУПЕ.

На Джемборі треба мати: пластовий одностій з ярнисовими ознаками і звичайний таборовий виряд: купальний костюм, легкі черевики, теплі коці.

Кожен учасник дістane візаку і мусить її носити пашту на пл. сорочці. Кожна група учасників дістane сировий матеріал і муситиме собі сама варити в своєму таборі після вже наперед усталованої картки страв.

Розклад дня у таборі (взірець): 7 год. вставання, 8 г. сніданок, 9 г. підняття на пропор, 12.30 г. обід, 15 г. відчинення табору для публіки, 16—17 г. дефіляди, 17—19 г. театральні виступи пластиунів, 19 г. вечера, 20.30—22 г. таборова ватра, 22.30 вечірня сурма. Типа.

В цьому розкладі забобізуючими є лише час на підняття пранору й вечірня сурма. Виключаючи офіційний програма Джемборі, уеський час кожен підліт може використати так, як то йому потрібно.

Таборова програма: 31. VII. приїзд мадярських пластиунів. 1.—3. серпня приїзд закордонних пластиунів (заступництво різких народів). 4. серпня святочне відкриття табору, 5. серпня таборове життя. Конференція. 6. серпня перед походом служби божі, по полузді дефіляда похід, 7.—12. серпня таборове життя, прогулки, виступи і т. п. 13. серпня, неділя служби божі, дефіляда з походом. 14. серпня таборове життя. Спільна забава в парку. 15. серпня до полузді служби божі, по полузді прощальний виступ. 16-го серпня розбрідання таборів. Відбіз.

Всі заступництва приймуть у всіх походах і дефілядах участь у повному складі. Треба мати з собою багато пранорів.

Вистуни пластиунів щодня од 4. год. *Святочні виступи* дія 4. 6. 13. і 15. серпня. День і зміст виступів, що відішли хотіли мати, треба зголосити вчасно, зазначуючи рід вистуву, кількість осіб і т. п. На місці виступу треба наперед приголосити таборові управи.

На Джемборі буде *вистава пластової літератури*. Кожне заступництво може виставити всю пластиунську літературу свого краю. Сюди входять плакати, закони, листки, наліпки, листівки.

Участники матимуть можливість відвідувати щодня кіно, що буде в природі. Всю розраховано на 3000 осіб. Багато вступиних листків буде між пластиунами розділено даром.

Teatr — щодня од 17.—19. год. розрахований на 3—4000 глядачів. Програма носить національний характер — національні танці, пісні і інше.

Таборова ватра — щодня од 20.30 до 22 год. в кожному таборі окремо. В кожному таборі, де буде місце на таборову ватру, буде сцена, рефлектор і радіо. Найліпші виступи мусуть бути повторені в різких таборах на ватрах.

На джемборі буде узято ване місце для різких спортив, а також інші, так, що щодня можуть купатися 6.000—10.000 учасників.

Дуже бажаними є часті *візити пластиунів* павазем.

Проектуються різні стрічі як: тих, що належать до пластиу вже 25 літ: тих, що врятували життя і т. п.

На джемборі буде входити *щоденник, багато ілюстрований*.

Прогулки: кожен закордонний пластиун матиме право взяти участь у лихих прогулках — одна по місту, а друга в краї.

Що торкається виступів — треба взяти з собою *національні одяги, музичні інструменти* і т. п.

В звязку зі зїздом відбудеться *інтернаціональний зізд провідників*.

Подала Наталя Кучеряленко.

Козя.

На святі 20-ліття чеського пластиу в Ічині.

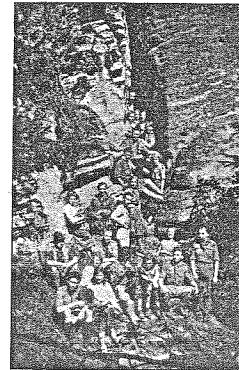
Перед 20 літами приїхав до Ічини проф. А. Б. Своеїк, теперішній начальник Союзу Юнаків-Скавтів ЧСР, і прочитав виклад про скавтинг. Зерно впало на добру землю. Вже на другий день після того викладу одна з тамошніх професорів С. Ржега заложив у Ічині перший пластовий відділ і незабаром пластиунські розвинувся так, що Ічинська округа (кула) стала одною з найліпших в Союзі Чеських Скавтів.

Ще в квітні 1932 р. дісталася Команди СУПЕ листа від Рігрової Жупи в Ічині з запрошенням взяти участь у святі 20-ліття чеського пластиу в Ічині 13-15. травня 1932 р. Ось короткий виняток з цього: «Запропонуємо Вас сердечно і просимо взяти участь у програмі на академії і в неділю пополудні, а особливо просимо злати такі точки: танець дівчат (не Катерина, шабельний танець хлопців (це Запорожець) і народні пісні». Як видно з цього листа, укр. пластиуни може досить відомі між чеськими своїм добром виконанням народніх танців і співів — бо на таке велике свято, як 20-ліття напевно вибрали найліпші точки. Вже на це можуть охарактеризувати окремі танці (шабельний), хоч і не знають їх назви, і показати, що їм найбільше подобається. Команда СУПЕ радо згодилася взяти участь у цим святі тим більше, що половину породжки жуна пластила за нас сама. Решту витрат СУПЕ покри з допомоги від п. Я. Макогона. М. Пономарчук з Бурлак підготували танцюристів, а празькі пластиуни збрали мішаний пл. хор, що під керуванням проф. А. Яковенка пильно готувався до війзки. Всі разом поїхали 29 осіб з курінів: дівчою ім. Л. Українки з Ржевниць, IV. К. Ст. Піл-ок ім. О. Кобилянської в Празі, III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахініна в Празі, Гуртка «Нетягн» в Ржевницях і VII. К. Ст. Пл. ім. О. Бурлаки в Ржевницях та голова Пластпідпіту в Ржевницях. Зараз як по приїзді всіх пластиунів (-ок) розмістили по школах, де вони мали спати — укріянці дали найліпші місця — і о 20 год. пішли всі на святочну академію. Після промов начальника Чеського Сполучу проф. А. Б. Своеїка і звітодавця тої жупи проф. С. Ржега (містональника Свазу) привітав у короткій промові згаданих осіб і всіх Ічинських пластиунів містокомандант СУПЕ Д. Козіцький. Потім відбулася академія. Українські танці і пісні викликали велике захоплення. Деякі числа треба було повторювати.

На другий день рано відбувались різкі пластиунські змагання. Наші пластиуни при тій нагоді заспівали трохи укр. пісень і заграли на мандолінах. Знічайно наскрізь моментально зібралися великий натовп гостей, що перестали слідкувати за змаганнями, а з цікавістю слухали наших пластиунів.

По полузді був похід містом. Поперед неслог державний пранор. За пранором на першій місці йшли українці, а за ними всі інші чеські відділи, що загостили до Ічини і наречені Ічинські відділи. На пломі були різкі промови та відбулось декорування жупного пранору й відзначення довголітніх працювників тої жупи. Після цього в тім же порядку пішли всі походом зпочатку містом, а потім чудовою дівчою аж на 2 км. лісову алею до парку. Там був поставленний окажовий пластовий табор і уряджено пластові змагання, що в них брали участь і наші пластиуни (полейбал, штрафетовий біг) та різкі атракції. На невеличкій полянці пластиуни увесь час визначались різкими своїми уміlostями і грами, а ми співали. Наші музиканти (мандоліни і гітари) без учину грали марши, а всі ми співали різких пісень так, що вже над вечір пілкотово похрипли. Але все ж на вітряні учечері співали ми ліпше за всіх інших. Танці, особ-

ливо аркан, зробили також дуже велике враження і викликали бурю оплесків. Наш репертуар почали ми укр. пластовим гімном і всі вислухали його стоячи. Увечері була забава. Наших пластиунів і пластиунок туди вже не треба було кликати, не дивлячись на те, що страшенно за цілий день потомилися, бо й сонце неило немилосердно.

І ПРОГУЛЬКА В ПРАХОВСЬКИХ СКЕЛЯХ
В ЧЕСЬКІМ РАЇ.
УКР. ПЛАСТУНИ НА ДВІРЦІ В ІЧИНІ.
Світлина інж. Г. Кульчицький.

Третього дня вранці спільно зі своїми новими знайомими наші пластиуни пішли на прогулку до відомих Праховських скель (Чеський Раї) недалеко Ічина. Дуже гарні величезні пісковикові скелі і пропалля серед лісу. Перед роками два пластиуни поставили на однім з найвищих камінних шинілів, що на них ще піхто не дістався, пралорець (стоїть ще по цей день), але коли вітерали, то мотуз обірвався і вони обов'язково забілися. Чудові види цієї околини аж до руїн замку Троски недалеко Турнова ввесь час забільшали наші очі.

По обіді були вже всі на двірці і тутувалися на потяг до Праги.

Всі учасники радо згадують про поїздку до Ічина. В Ічині літній наш виступ добре враження. Ось виняток з листа проф. С. Ржегака до Команданта СУПЕ. — «...Ли ми радо згадуємо за українських пластиунів і дякуємо їм за їх гарні вистуни на нашім святі, що до його успіху стільки спричинилися...»

Старший з наймолодших.

З табору.

(Уривок).

Раненько...
Сонечко щойно вставало,
Ліком свій ясний — могучий
Сперло на шпиль Matyru
Величчю. Торкало
Легенько поцілунком Ясенку,
Вергів буків, посестер смерек
Із пониклої травички
Там гел в долині —
Де табор...

Щаслива річка Нінія од радости,
Що спільки на берегах її шатер,
Що зможе пестити до схочу
Бронзову, вкраїнську юнь тепер,
Хігочеться, плюскаючись по камінцях
Тихенько... щоб не розбудити.
Різкий свисток, і досить сну!
Тепер жсиття!

Іл. табор, Солочин. У липні 1932.

До шакшу бігом,
Юні разом
До руханки всі стали:
Той сам в них рух
і рук і тіл,
плекати красу,
плекати силу!
Всі руки вгору,
До Со и ц я - Волі,
І сильний віддах —
Як би тітанти сили подих!
— О, вімре буйний зі степів,
Пірши цей подих!
Неси у гори — до Гуцулів
Та в долини, щоб сплячих
Він там темних розбудив, —
Не спариг, — а Юнь
В країн съку!

Алі-Баба.

Мій світ!

Дивлюсь на світ я
очима пластиуна:

I бачу його в своїх обіймах...
і бачу, що в його я обіймах...

Мій світ — святий знак «СКОВ»:

Сильно — працюй,
Красним — будь,
Обережно — оглядайсь,
Бистро — шукай свою путь!

Мій світ — праця, труд — не мудрування,
до жсиття нездібних — глухі стогони, зітхання.

Мій світ — гордість,

гордістю — принадлежність до великої Української Сім'ї!

Мій світ — ентузіазм

журбою — покривлення моєго Народу!

Світ мій — крайна мрія,
мрію — все віддать на Батьківщини вітар
за Завтра Її краще!...

Світ мій — жага освіти,
для братів моїх — просвіти.

Світ мій — таборова вата,
матірю — прарода,
шатро — домом
і братом — ліс...

Мій світ — ідеал!!

Ідеалом моїм — щоб Нарід мій Вільним, Могучим раз став!!!

Серпень. 1932.

Пагу-антоге.

„Перелетні“.

I.

Відлітали ми з Праги. Виряжали нас товариши й товаришки, Командант СУПЕ, голова У. А. Г. та інші. На двірці, в півсумерку вечора сівали нам на прощання «Журавлів» і запальніх боєвих пісень на дорогу в незнаний по-луднівий край.

Поїзд помчав у незнану темну далину. Часто-густо, повз наші вікна проховнється якська стація із заспаними світлами, інколи зелений ліс, або за-гуде під колесами залишній міст. Ми говоримо мало, якось не складається ба-лячка; дехто порозкладався спати, дехто вираховує, коли будемо на якій ста-ції, інші підсіпівують. Часом поїзд стає на малу хвилину, і ми бачимо заспа-них людей, що всідають, або висідають.

Прийшла так довго очікувана австрійська границя, де купили ми білети й поїхали далі на зустріч ранкові. Потім перебули ми всілякі формальності, як ревізію пакунків і грошей.

II.

Рано зустрічали ми в Альпах.

Зпочатку в сутінках за ніччу, що втікала, гнався світанок, а потім в ясно-сти тріумфували верхи гір, вкриті білимі габами снігу. Чим далі ми їхали, тим більше засніжені були гори, а сніг падав чимраз більшій.

Неред нами розгорталися чудові картини. Ми всі дивилися у вікна і от-воривали їх, вдихували повними грудьми свіже повітря. Чарівна краса природи прикувала зір, а ми упивалися нею. Час від часу поїзд переїзджав через тунелі. Ставало темно, а потім знов білі образи з верхів, що стягаючи до неба, губи-лися в хмарах. Галерея картин мінялася перед нашими очима. Кожна картина була свіжа, нова і приваблююча.

Горда гора, що пишається серед менших, заросла стрункими смереками, що пинуться вгору, де самотна стоїть одна смерека, мов свічка струнка. Інший верх глузує собі з тих смерек, що мов борні хочуть його приступом узяти; бо-

ротьба завята, але на поміч верхові прийшов вітер і повалив кілька смерек. Їхні трупи заступили дорогу до шипілів. Як на глум, хтось приліпив хатину при стіні гори, в підніжжю котрої, в глибокім ярі, журчить потічок. Великі кущі позасідали купами над ним, мов селянки, закутані в білі кохухи, і раду радять.

А сніг все сипле. Поїзд віхав поміж зарослі деревами гори. Смереки й сосни вгинані під грубою верстовою снігу. Декілька хаток, а ради купок снігу з чорними вікнами тиснуться до гори, мов малі діти до мами, а засніжені дерева, що в тині забутих Алъян існують своїм тасмичним життям, нагадують мені оповідання моєї бабуні про казковий світ, про забуті бори, до неба сягаючі гори де живуть казкові люди.

Поїзд порушив відвічну типу природи своїм свистом, а сніг усе сиплетися білим пухом.

М'чимо по білій скатертині, раз-два спинившися на якійсь Богом і людьми забутій стації. Закутані в кохухи, чорні, вусаті постаті відгортають сніг. Час від часу поїзд проминає безлюдні села, посеред яких все стоїть малий костелик. Дивимося на мальовничі руїни якогось замку, що видніються на верху гори. Не один рік своїми стоперими крилами перелетів понад ними. Колись там пишалася краса, золото, достатки, а тепер гайворонів зловісно криче над тими руїнами. Над проваллями лещетарі полищали свіжі сліди, а високо кружляли орли.

Красвиди міняються. Гори нижчають. Де-не-де видно буди, до яких заганяють літом худобу.

Поїзд спиняється у містах. Майже всі не уявляють з себе нічого цікавого. Темні, задимлені, з розкиненими густо фабричними димарями. Країна наскрізь промислова.

III.

Пополудні поїзд зупинився на югославянськім кордоні, а потім помчав гористою місцевістю на південний схід. Стас помітило теплое, снігу вже майже нема, лише на узбіччях гір білі він ще подекуди. Людські оселі нагадують наші українські хатки із соломяними стріхами. Видно буди й нужду. Білі хат видно шмати землі, засаджено винною лозою; білі похилі стоки гір зарослі лісом. Хатки, мов прилипли до стін гори, а ген високо біліс костелик. Мальовничі околиці ваблять зір.

Далеко, на тлі темно-зеленого ліса, пишиться якийсь великий білий будинок, певно санаторій. Попри стіні санаторії пливє струмок і з шумом вливався в глибоку прірву. Поїзд переїзджає через ріку, понад глибокою прірвою.

Перед нами чудовий красвид. Ліворуч стрімка скеля, під нею пливе камутна ріка. Над берегом видніється якесь задимлена, біла від пильу, фабрика, а праворуч розкинулося між кількома горами місто-чотко. Хатки невеликі, білі, розсіяні з рідкою між деревами над рікою. Ті, що для них не стало місця над рікою подраналися на горби. На однім з горбів пишиться церковця. До неї в'ється крута стежечка. Поїзд зупиняється на хвилі на стації. Над рікою звисають скелі. Здається, що от-от заваляться вони і затягнати корито ріки. За містом простягається гориста околиця з ярами, загачена деревами, заросла кущами. Якась невидима рука повірюєвала скелі у формі постатей, що понаклювалися над яром. Здавалося, що то закаменілі велетні, що прийшли колись з гір до яру води пити і так іх перетворив хтось у камінь. Недалеко тих камінів постатей, видно сірій будинок з церковною вежою з загратованими вікнами, подібний до монастиря.

Проминаємо села, розкидані по узгіррях, місточкам, міста. Зуникаємося рідко. День утікає, стас темніше; очікуємо вже Загребу...

Бурлацькій фамілії в дорогу!

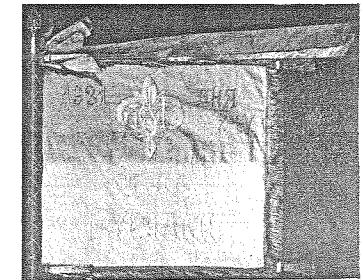
Доля роскинула тебе, фаміліє, по ріжких краях! Бурлаки! В ногоні за званим розійшлися ви в ріжкі боки, але вашою воною у внутрішньому фамілійному устрою написало, що «Курінь існує без огляду на те, колиби ми розійшлися і перебували кожний зокрема». Курінь існуватиме доки ми є пластунами і доки живемо». Хай вріжується в пам'яті вам ці слова фамілійного устрою. Хай у кожному місці, де ви опинитеся, — кожний зокрема, — процвітає пластила, хай жити життя! Останньою затяди молодими, тими що пам'ятного вечора при слабому світлі лялечки фамілію закладали 11. грудня, тими, що мали першу

ватру у 20-ліття Українського Пласту в 12 год. вночі, в Ржевинських лісах, тими, що пропам'ятного 24. травня присягали на наш інрапор. «Присяємо, на цей наш інрапор, що будемо вірні укр. пластовій ідеї та українському народові...». Хай вам пригадається і дзвіння в ухах ті слова нашої присяги перед кожним ділом, перед кожним починанням, щоб не зблудили в крутих життєвих стежках! Інрапор наш, наш символ і наші святощі тут остаються у слонянській Празі. Коли прийде час, коли будете збиратися додому, зайдіть сюди до Празі, щоб цілою фамілією з нашою старою бабусею, як нам обіцяла, занести інрапор до Рідного Краю!

Тим часом праця, праця і ще раз праця! Лісову ломівку нашу в ірузі віддає у важкі хвилінні тобі, кому найближче буде. Всім у дорогу наше бурланське «Гей Руп, Тай-Гон! ОЮБ!

Прага 1. IX. 1932.

Козак Нитка, ватажок.

ПРАПОР VII. КУР. СТ. ПЛ. «БУРЛАКИ».
Світлик Л. Янушевич.

R. S. Курінь заложився 11. XII. 1930 з бувших членів курінів: Рогатинського, Тернопільського, Коломийського, Дрогобицького, Львівського. Інрапор святили 24. V. 1931 в Ржевиніцах. Кілька членів Куріння працювали в Команді СУПЕ. Далі працювали як інструктори в юнацьких куріннях і в таборах.

З життя частин СУПЕ за ХХІ-ий пл. рік.

III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахняніна в Празі. В останньому році виїхало кількох пластунів до Югославії, що там створили Курінь «Перелетників». 15. II. уряджено екскурсію до музею Визвольної Боротьби України в Празі. 24. IV. уряджено протулку разом з VII. К. Ст. Пл. «Бурлаки» до Черношиць. Одни член були у Слов. Лісівій Школі і 4 пластуни були в таборах на Закарпатті.

IV. К. Ст. Пл-ок ім. О. Кобилянської в Празі. На сходинах прочитано реферат: «Жінка в громадському житті, чи при домашньому огні», «Розум в інтелектуальному житті і стояні». Після рефератів були звичайно дискусії. Пластунки допомагали працьовім Пластиризму в розширені льосів льотерії, що їх вій урядив, щоб зібрати кошти на святкування 20-ліття Укр. Пласти. Брав участь у екскурсії до музею Визвольної Боротьби України в Празі дія 15. II. Брав участь у збізді на пл. свято в Ічині, що відбулося 14—16. V. Одна пластунка брала участь в школі слов. Ліс. Школу. Піддерживано зв'язок з чужими пластунками. В гуртку новінків у Празі.

V. К. Ст. Пл. «Бурлаки» в Брні. Курінь числив 18 членів. Користався лівівською від. Спілки в Брні. Брав активну участь у святі 1. листопада, де пластуни держали почесну сторожу. Курінь спровів гарний вінець позитізм. 5. XII. урядив свято 20-ліття Укр. Пласти з участю ширшого громадянства. 9. XII. уряджено для дітей укр. стрільців в Брні ялинку. Піддерживано зв'язок з чеськими пласт. частинами в Брні. Співпрацювало з місцевими укр. організаціями. В дніях 28—29. V. брав Курінь участь у святі чеського старшого пластунства в Брні.

VI. Морський Курінь Ст. Пл. в Данцигу. Відсвятковано 20-ліття Укр. Пласти. Лещетарська секція придбала кілька лещет та уряджувала прогулянки в околиці Данцига. Багато присвячено увагі інрапорів укр. справи на терені Данцига. Співпрацювало з корпораціями і укр. товариствами.

VII. К. Ст. Пл. «*Бурлаки*» в Ржевницях. Курінь 20. XI. 1931 р. брав участь у виставі «Драматичної Єдності К. Тілля» в Ржевницях, с. I. 1932 під час різдвяних свят Курінь колядував у Празі. Заколядовано на Укр. Пласти 450—км. Під час «ходин» читано реферати: «В таборі 1932», «Пласт і мілітаризм», «Значення музики в Пласті». Участь у Святі 20-ліття в Ржевницях і в Празі. Заведено обласнікові опіданості на фонду Джемборі. В таборах на Закарпаттю було з пластиуни. Одни у Слов. Ліс. Школі.

VIII. К. Ст. Пл. і відділ юнаків ім. С. Петлюри в Парижі. Уряджувано пропагандистами. Піддерживано зв'язком з французькими ім. частинами. 25. V. пластуній держали почесну сторожу на гробі пок. С. Петлюри і там залишено пластиуній прихильник. С. В. Косенко була в таборі французьких пластиунік в горах Юра. Вчилася історії та літературу України.

ІХ. **Відмінна виставка** в Загребі. Гурток заснуваний в Празі в березні 1932 року і тоді «відділився» на стадій побут до Загребу. Спочатку було нас 1 членів. До літа відбувалося 16 сходин, а з того одни на Зеленій Свята, а одні святоюрські. Прогуляють в околиці Загреба три, з того одна з загребською українською молодію, а дві на колах. Даліши сходини присвячені приготуванням до виступу на югославськім Дніжборі. Після Дніжборі іранця в Загребі припинилася з причини віїзду гуртка в Босну в українській колонії, де вони вели просвітницьку працю серед наших земляків-колоністів. З гуртка відійшли двоє членів. «Перелетіли» на студії до Бельгії.

Х. К. Ст. Пл. ім. П. Дорошенка в Братиславі. Заложено 31. V. 1932. До пакажій не мали ще часу розвинути пластику працю. Працювали в організації Просвіти та пам'яті під час організації похорон. Виступали з хором на святі 1. листопада та 1. грудня 1932 року. Насякло, гравюри.

XI. К. Ст. Пл. ім. Ф. Черніка в Граці. Заложено 16. V. 1932. Час перед па-
куючими присвячено повторенню пластикового матеріалу та виникну ляких пла-
стикових ділянок.

XII. К. Ст. Пл. «1. листопада» в Лювені в Бельгії. Задожився 30. IX. 1932.
2. К. Пл. Юнаків ім. Б. Хмельницького в Ржевниках на початку року урядив лекцій картографій. Урядив кілька ватр і прогульок. Організував Свято Весни. 6 пластиунів брали участь в таборах старих і майдрівних на Закарпаттю. Взяли участь в ляточім провідницьким курсі. Організували робітню і пропаганду і перевелено звязковий проф. Гула.

1. дів. Гурток «Червона Калина» в Ржевницях: Пластиунки молоді. Перебирають пластиорий витягік. Шиють для пласт. робіткі нрапорці.

з'явилися після відходу з армії. Праця проводилася в двох гуртках — один з яких називався «Звязок новіків у Ржевницях». Праця проводилася в двох гуртках — один з яких називався «Звязок новіків у Ржевницях». Праця проводилася в двох гуртках — один з яких називався «Звязок новіків у Ржевницях». Праця проводилася в двох гуртках — один з яких називався «Звязок новіків у Ржевницях».

Звязок новіків ім. Б. Хмельницького в Празі. Виорядчина с. О. Сирополо. Члени брали участь у виставах на великоміждійсні свята. Робили прогулки. Брали участь у святі 20-ліття. Один був у таборі на Закарпатті.

«НА ВЕЛИКДЕНЬ НА СОЛОМІ» — СЦЕНКА НА СЛОВА ШЕВЧЕНКА.
ПРАЗДНІК НОВИКИ. Світлана Л. Янушевич.

Пласт на Закарпатті. 19. і 20. червня 1932 укр. пластуни з Закарпаття виступали в Прашеві на святы 540 літнього ювілею приходу князя Корятовича на Закарпаття. Хустські пластуни виступали там з власним хором. 5. червня відбулось у Мукачеві величаве свято усієї укр. пластової молоді з Закарпаття. Свято складалось: з походу містом, святочної академії та табору, де відбувалися різні змагання. 6. травня відсвяткували хустські пластуни свято св. Юрія, патрона Пласти. 15. травня також свято відбулось і в Ужгороді. 25. і 26. червня відбулось у Берегові Джемборі (Зізд пластунів) пластунів усіх національностей Закарпаття. 17.—18. вересня пластові куріні Королева над Тисою Версии узантівали велике пластове свято.

Укр. Пласт в Америці. Сестра Стефанія Переостюк, пластунка з краю, приїхала на початку літа ц. р. до Америки і зараз же взялася за організацію Пласту. З початком ління за її почином зорганізовано Укр. Пласт в Нью-Йорку, число членів виносить тепер 40, а то 30 дівчат і 10 хлопців. Пластові сходини під час вакацій відвідувались два рази, а почавши від 1-го жовтня один раз на тиждень. Крім пластової праці, треба звергати також увагу на науку української мови, бо в багато таких членів, що зовсім не ходили до укр. школи, а тому не знають читати і писати. До тепер Пласт виступав уже в пластових одностроях на кількох пікніках українських товариств, як рівнож на святі герой, що відбувалось 9-го жовтня. Того самого дня в панахаді брало участь 35 членів, які творили почесну чету коло гробу. Трое пластунів держали перед гробом вінок із написом: «Покійний Георгій — Український Пласт в Нью-Йорку».

Укр. Пласт у Празі. Празькі курін відбули після ваканії спільні сходини 11., 16., 30. жовтня та 1., 6., та 13. листопаду. 23. жовтня була спільна пропуслка в околині Праги. На сходинах обговорювали спільні справи та читали і обмірювали доновіді налаштування. 16. Х. бр. Чорний Вук говорив про роззій Укр. Старшого Пластунства. На цих сходинах був гостем бр. Ю. Шпилька (Х. Курін ім. Петра Дорошенка в Братиславі). На дальших сходинах бр. Яцшини-Нікти читав про цьогорічні пластові табори в Карпатах, а бр. інж. Е. Кульчицький про Закарпаття в працях чеських та інших учених і дослідників. 13. XI. одбулася розмова про потребу таборів для старшого пластунства, а потім була синівка. Сходини відбуваються в домівці СУПЕ в Студенському Домі. Празькі пластуни почали вже готуватися до Джемборі в Будапешті. 12. XI. на сходинах Укр. Жіночого Союзу в Празі секретарка СУПЕ с. Наталка Кучерявицько-Козіцька оновила про Лісову Школу пластових провідниць, що й вона абсолютувала минулим літом.

1. листопада серед укр. пластунів у Празі. Вранці в домівці СУНЕ відбулися спільні сходини. Промовляли бр. Чорний Вуж та бр. Нитка. Приєднані на святі ухвалили в той день не вечерити, а зробити збірку на політичних визнаннях. Потім усі пішли на Ольшанський цвинтаря, де на могилі українців поклали білі квіти, перевезані жоюто-блакитною стбоюкою. Того дня у цехів були поминки і на цвинтарі було багато людей.

«Про про ти́са „шестілі». Шід такою назвою надіслав нам свої цікаві сногади один з організаторів пластового руху в Ромнах на Полтавщині С. Светлов. Року 1967 у Ромнах існував середньошкільний український гурток ім. Старницького; гаслом гуртка були видрукувані на членських квитках такі рядки в поезії «До молота» Михайла Старницького:

На вас, завзяті юнаки
Що влюбили Україну,
Кладу наїкрації гадки,
Мою сподіванку відшу.

Реку 1918-го був заснований ріменський пластиотий курінь, який, на жаль, був позбавлений виразного українського національного характеру. Ошкіпом куріння був учитель П. Козинець. Тодіж існував у Ромнах здебільшого нелегально виразно націоналістичний польський пластиотий курінь, на чолі якого стояв ріменський кефоць, і збори якого відбувалися в помешканні костельного воротаря.

Український Дім у Празі. Муасі Візвольної Боротьби України «*опозицієві збріжку на будову Укр. Дому в Празі*, щоб забезпечити старт поміснання Музеїв та притулок ріжників укр. культури, організацій і установ в Празі, зокрема також організаціям молоді (Домівка для Пласти). Команда СУПЕ ухвалила взяти участь у цій збірці. Хай кожний пластиун (-ка), не гаючись, дасті свою пеленгу! («скільки хто може!») Треба захопити до цього все укр. молоді і громадянство! Громі наслідати Команді СУПЕ.

Переписка редакції. До всіх співробітників: матеріали до наступного числа «М. Ж.» треба надіслати не пізно, найпізніше до 5. XII. 1932.

Л. Просимо прислати ще.

ЗМІСТ:

	Ст.
1. Свято 20-ліття Укр. Пласту (2 ілюстр.)	1
2. У школі пластових провідниць, Наташка Кучерявенко	4
3. У школі пластових провідниць, В. Яцишин-Нитка (1 ілюстр.)	6
4. Табор у Солоchni на Закарпатті, В. Яцишин-Нитка (4 ілюстр.)	9
5. Табор у Городилові коло Хусту на Закарпатті, Козя (4 ілюстр.)	11
6. Натяк, вірш, С. Л.	12
7. Український Пласт на Джемборі в Югославії, В. Бажан (3 ілюстр.)	13
8. Добрий вчинок, вірш, С. Л.	15
9. Джемборі 1933 під Будапештом	16
10. На свято 20-ліття чеського пласту в Ічині, Козя (2 ілюстр.)	17
11. З табору, вірш, Старший з наймолодших	18
12. Мій світ! Аль-Баба	19
13. «Перелетні», Пагу-ангore	19
14. Бурлацький фамілії в дорогу! Козак Нитка (1 ілюстр.)	20
15. З життя частин СУПЕ за XXI. пл. рік (1 ілюстр.)	21
16. Пласт на Закарпатті. Укр. Пласт в Америці та інш.	23

Ціна подвійного числа 5 кор. чеськ. (15 амер. центів) з пересилкою. — Видає Союз Українських Пластунів-Емігрантів. — Відповідальна редакторка п. Марія Готтлібова. — Головний редактор проф. О. Бочковський. — Адреса адміністрації: E. Wyrowyj. Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia.

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«, ч. 3—4, listopad 1932.

OBSAH: 1. Slavnost 20-leti Ukrajinského Skautingu. 2. Ve škole skautských vůdkyň, Nataška Kučerjavenko. 3. Ve škole skautských vůdců, V. Jacyšyn-Nitka. 4. Tábor v Soločině na Podkarp. Rusi, V. Jacyšyn-Nitka. 5. Tábor v Horodylově u Chustu na Podkarp. Rusi, Kozja. 6. Narážka, S. L. 7. Ukrajinskí skauti na Jamboree Jugoslavii, V. Bažan. 8. Dobrý skutek, S. L. 9. Jamboree 1933 v Budapešti. 10. Na slavnosti 20-letí českého skautingu v Jičíně, Kozja. 11. Z tábora, Starší z nejmladších. 12. Můj svět! Ali-Baba. 13. «Pereleťní», Pagu-angore. 14. Burlacké rodině na cestu! Kozak Nytka. 15. Ze života oddílu SUPE za XXI. sk. rok. 16. Skauting na Podkarp. Rusi. Ukr. skauting v Americe.

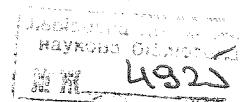
Дальше число (5) «Молодого Життя» вийде вже в грудні цього року.

Зміст: Звіт про четвертий Загальний Звіт СУПЕ 27. XI. 1932. Статті: Розвій старшого пластунства та його обличчя в момент розвязання, Чорний Вуж. Пластун-самітник, тж. С. Кульчицький. Лісова Школа, Д. Козицький. Пласт як виховничий систем, П. Зленко. Пластова веселість, М. Степчинський. Преса про Укр. Пласт за 1931 та 1932 рік, Волошка та ряд інших статей і заміток та ілюстрацій. Ціна цього числа буде кч. 4. (15 амер. центів) з пересилкою. Хто хоче мати все число «Молодого Життя», що вийшли в Празі (чч. 1—5), хай пришле кч. 15 (50 амер. цент.). Число 1 окремо кч. 3. (10 амер. центів). Кожний пластун купіть приймрінок кожного числа для себе та подбас яро широке посвюдження «М. Ж.» між молодію і громадянством. Поштове конто СУПЕ в Празі ч. 80.802. Адреса адміністрації: E. Wyrowyj. Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia.

«Вісти СУПЕ» виходять щомісяця з додатком «Порадник провідника», що редактує скавтмастер В. Яцишин-Нитка. Ціна окремого числа 1 кч. (а амер. центів) з пересилкою. З постанови Команди СУПЕ передиплати для всіх пластунів і п. частин обов'язкова. Попередні числа Вістей 1—15 можна набувати по 1 кч. з пересилкою. Поштове конто СУПЕ в Празі ч. 80.802. Адреса СУПЕ: E. Wyrowyj. Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia.

«Molode Žyttja», časopis ukrajinských skautů, vychází 4krát ročně. Vyvadatel a majitel Svaz ukr. skautů emigrantů. Hlavní redaktor doc. O. Bočkovský. Odpočedná redaktorka sl. Marie Gottliebová, Praha-Vinohrady, Kolinská 12. Adresa administrace a Svazu: Praha XII, Chodská 16, E. Wyrowyj. Tiskem Legionář Praha-Vršovice, Samova 665. Novinová sazba povolená řed. pošt. a telegr. č. 112.287-741.31.

Ціна 5 кор. чеськ.

Музей ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ.

Т-во «Музей Візвольної Боротьби України», що існує в Празі з січня 1925 р. на підставі затвердженого чехословацькою владою статуту з усіма правами юридичної особи, організувало й утримує Музей Візвольної Боротьби України. Музей зібрає уже таку величезну кількість незвичайно цінних матеріалів, документів і найріжнородніших інших пам'яток політичного, дипломатичного, військового, загально-культурного й мистецького характеру, і взагалі розрісся, особливо за останні роки, до таких розмірів, що це становить тепер перед усіма нами, українцями на чужині і на рідних землях, вимогу як найенергійніше подбати про власну стalu домівку для музею. Треба, щоб було де розмістити хоч найціннішу частину зібраних великих скарбів і щоб було де провадити працю впорядчикам і науковим дослідникам.

Тепер увесь Музей тулиться в найманому помешканні, в трьох невеличких кімнатах, використаних до краю, від підлоги аж до стелі. А ще сила матеріалів лишається просто нерозпакованою в двох складах, також уже повних. Тим часом Музей раз-у-раз дістас з різних країв усе нове, часто дуже великої вартості речі — як ось хобчи за останній час майно всіх тaborів укр. полонених в Австроїї у Німеччині з часів світової війни.

Ліквідація більших культурних установ на емігації позбавила Музей коштів, що йшли від тих установ. Свідомість відповідальністі за долю зібраних багатств Музею, особливо в зв'язку з теперішньою загальною скруткою, що найбільше загрожує еміграції, вимагає від усіх нас спільними зусиллями невідкладно подбати про власну хату для музею. Бо ж зіbrane скарби — це скарби України, її історії, її слави, це майно нації й легковажити ним, лишаючи її далі так без забезпеченого притулку на чужині, не можна.

Українська еміграція, що зібрала й утримує цей Музей своїми силами без ніякої чужої допомоги, уже занадто виснажена й не має можливості задовільнити невідкладні потреби музею. Управа Музею звертає загальну увагу громадянства на велику відповідальність нас усіх перед Рідним Краєм за долю цього національного майна на чужині і закликає всіх українців поставити гуртом у Празі для Музею Український Дім, що міг би стати осередком українського культурного життя закордоном, як сталий притулок не тільки для нашого музею, а й для різних українських культурних установ і

організацій у Празі, що без свого кутка або зовсім не можуть провадити тепер своєї праці, або провадять її з тяжкою бідою в дуже обмеженому розмірі.

Заноситься на палаці тепер не час. Збудуймо хоч і найскромніший Український Дім, щоб зберегти Музей і дати притулок культурним організаціям і установам, що найбільше того потрібують, а також організаціям укр. молоді. Хай кожний дастъ, скільки може. Кожна цеглина придастъся. Багатьом тепер і мала жертва буде тяжка. На стіні музею висить пошматованій в боях укр. військовий прапор. «Душу й тіло ми положим за нашу свободу і покажем, що...». Перед пам'ятю тих, що вже віддали Україні найбільшу жертву — життя свое, і перед лицем тисяч і тисяч тих, що готові й тепер віддати Його, наша жертва запевне вже не здастъся такою тяжкою!..

Музей збереже Україні імена всіх жертвовавців, як дорогоцінну пам'ятку нашої національної єдності в скрутну хвилину на чужині. Імена жертвовавців, хто дастъ зразу або частками протягом року суму, рівну 25 амер. дол., будуть записані в окрему Золоту Книгу Добродіїв Музею.

Звертаємось із гарячим закликом до всіх українців на рідних землях і на чужині, закликаємо й усю нашу молодь, всі українські установи, організації, школи, церкви, підприємства, редакції часописів, кооперативи скласти свою пожертву на Український Дім у Празі, організувати ширші зборки пожертв по всіх місцях і осередках їх впливу. Хай кожний дастъ свою цеглину! Хай жертвами всіх Українських Дімів у Празі повстане якнайскоріше, як здобуток одностайного пориву всіх нас, — всього, що є тепер живого й свідомого в українстві.

Відкриття Українського Дому в Празі буде великим, загальнонаціональним святом, буде тріумфом української національної праці, нашої національної єдності, свідомості, жертвеності, буде великим здобутком українства взагалі, зокрема в очах чужинців — наших приятелів, та одночасно буде великим ударом для наших ворогів, що все хочуть бачити нас роз'єднаними та безсилими.

УПРАВА МУЗЕЮ:

Голова акад. проф. д-р *I. Горбачевський*, в. р.; заступник голови проф. д-р *B. Сімович*, в. р.; секретар проф. *C. Сирополко*, в. р.; скарбник *B. Вировий*, в. р. Члени Управи: *K. Антонович*, в. р.; полк. *D. Антончук*, в. р.; проф. *D. Дорошенко*, в. р.; ген. *M. Омелянович-Павленко* старш., в. р.; проф. *A. Яковлів*, в. р.

Гроші надсилати на адресу директора Музею, проф. Антоновича:
Prof. D. Antonovych. PRAHA-Nusle, 245. Čechoslovakia.

В Чехословаччині гроші краще посылати просто на поштове кonto
музею в Празі: Praha 80940 Museum o. b. Ukrajiny.